

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona,
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADAR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

A föld — az erő.

Budapest, november 12.

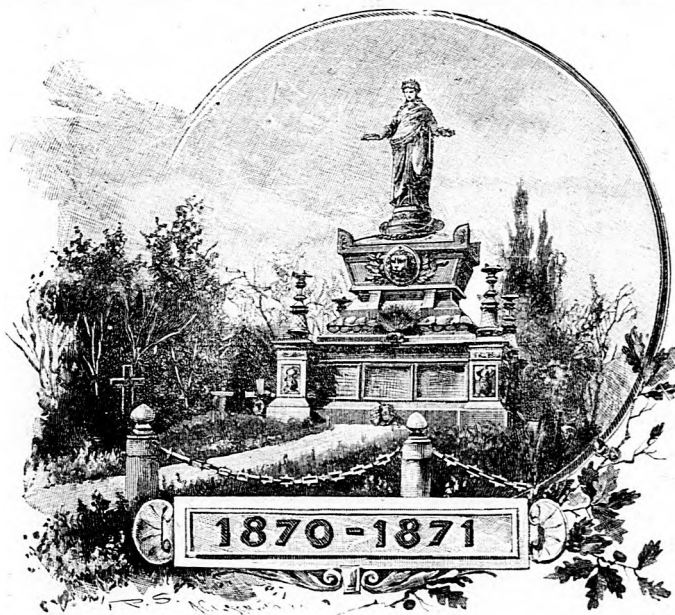
Az ország ereje a földben és annak művelői kezében van letéve. Ezért egészséges nemzeti fejlődést csakis egészséges birtokpolitika eredményezhet.

Igaz, hogy az ipar növeli az ország pénzkészletét, a forgalmat és a gazdagságot, — de semmiképen

nép ismert harci készségétől és erejétől. Ámde nem lehet. Mert az erőt nem a nagy városok ipari munkában elcsenevészedett és néha lelkiileg is eldurvult lakossága képezi, — hanem a föld népe, amelynek foglalkozása és életmódja sokkal több módot ad a nemzeti erőt alkotó testi és lelki erények kifejtésére.

A magyarság jövője, élete, leendő

De a kultura haladása is követeli a földmivelő nép életviszonyainak erőteljes fejlesztését. Magyarországon ugyanis a nemzeti történelem és a nemzeti kultura hagyományai a földmivelő nép rétegeiben, a falusi családoknak ugyyszólván a vérében van letéve. Mig a nagy városok ipari munkás népét a tévtanok lelkesítik, a szocziálizmus mételeyezi meg.

A francia-porosz háboru emléke Stuttgartban.

Az alapítványi gót-templom Stuttgartban.

sem kedvez az ország védő-képességének. Az iparos Angliát a bur háboruban gyarmatainak gazdálkodó népe mentette meg. A francia-német háboruban az észak-németországi földmivelő nép döntötte el a német fegyver győzelmét. Magyarországot is már régen szétbontották volna csendes diplomáciai uton a körülvevő ellen-ségek, ha nem félnének a magyar

nagysága követeli tehát, hogy földmivelő népünk jólétben gyarapodhassék, számban szaporodhassék és legyen, a mi ezer esztendőn át mindig volt: — nemzeti erőnk ősförása.

Hogy ezután is más, jobb fiakat nevelhessen a mező, a pusztá, a falu, a föld, mint a városok egészségtelen és bűnös, sorvasztó és romlott levegője.

No természetes, mert az iparos munkásnak semmije sincs, csak a két karja ereje. Istenét, hazáját, fáját nem ismeri, mert a kóbor, zagyva tömeg a legkülönfélébb elemekből verődik össze és a legképtelenebb tanokat sajátítják el egymástól.

A földmivelő nép azonban ismeri vérében, van földje, amelyet ősei ezer esztendőn át megtartottak

számára, az ad neki kenyeret, az fedi ősei porát és az lesz az ő nyugvó helye is: — az fogja fenntartani fiait, unokáit, a nemzetet. Ezért ragaszkodik a földhöz, műveli és védi azt utolsó csepp véréig. Ez az igazi nemzetvédelem. Ez a hazaszeretet. Ez a nemzeti becsület. Ez a hit. Ez az erő, az élet.

Az ipari foglalkozás eldob minden régít és újat akar teremteni. A földmivelőnek ellenben épen arra kell törekednie, hogy megtartsa, a mi van, a földet, mert különben elvesztett mindent.

Tehát mindenkit érdeklő, nagy általános nemzeti érdek az, ami a magyar földmivelő nép erőteljes támogatását, gyarapítását, fejlesztését országos kötelességgé teszi. Ám ezen a téren az előző kormányok mindent elhanyagoltak, míg végre a nagyarányú kivándorlás megmutatta, hogy itt bizony nagy alkotásokra van szükség.

Ma már alig van hazánkban közkérdésekkel foglalkozó ember, aki föltétlenül el ne várná a nemzeti kormánytól, hogy a jövő nagy magyar birtokpolitika erős alapjait sürgősen rakja le. A Magyar Néplap immár tizenhét év óta követeli ezt, míg végre most megmozdult Darányi és hozzáfogott ahhoz, a mit oly régen követelünk, hogy a földmivelő népről, a nemzet erejéről, többségéről, fenntartó eleméről gondoskodjék.

Százmillió koronát óhajt Darányi a magyar birtokpolitika rendezésére fordítani és pedig úgy, hogy évenként tiz milliót vesz fel a kormány erre a célra. Az első tiz millió már a jövő évi költségvetésben benne van.

Altalában a költségvetésből három fődolgot tudtunk meg előre. Az első, hogy a legközelebbi tiz esztendő alatt száz millió koronát fog a földmivelési kormány a magyar birtokpolitika céljaira felhasználni. Ez összegnek egy része a már kipróbált telepítési akció céljait fogja szolgálni. Egy csomó új, magyar földmivelőkkel gyarapított község hirdeti, hogy nagy birtokokból sok új kisgaz-

daságot sikeresen lehet alkotni, és a telepítés útján sok családot lehet a vagyoni és erkölcsi függetlenség javaihoz juttatni, a kik a telepítési akció híján mind e javakhoz nem juthattak volna. A másik dolog, hogy a szóban lévő összeg megfelelő része a földmivelő nép földvásárló igyekezetének támogatására fog szolgálni. A parcellázás a magyar földnek egy gyakorlati nagy kérdése. A parcellázás esztendő óta nagyban folyik az országban és pedig első sorban a nép akaratából. Tudjuk, hogy a legképtelenebb parcellázásokra is mindig akadt és akad egy csomó ember, aki kész meglevő vagyonát és munkaerejét a parcellázó földeladónak odadobni. Ismerjük a parcellázási visszaélések néprontó hatását. Tudjuk, hogy a kivándorló hajókat jóformán egyenlő arányban töltik meg azok, akik földet és munkát nem bírtak kapni, meg azok, akiket egy kizsákmányoló parcellázás tett földönfutókká. Darányi igen sok parcellázást ütött nyélbe az által, hogy megbeszültette a parcellázás alatt levő birtokot s ha az eladási árat és föltételeket egészségeseknek találta, közrejárt abban, hogy a földvásárló kisgazdák olcsó hitelhez jussanak. Ez az akció eredményesebb és kiadósabb lehet, ha egyes parcellázásokat maga a kormány vizsgálja keresztül s a kisgazdák földvásárlását anyagi erővel is támogathatja.

A harmadik fontos dolog a földbérlet szövetkezetek vezetése és támogatása. Nem minden földműves család képes oly arányú tulajdon szerzésére, mint a mennyit a természetes terjeszkedés megkívánna. Az ilyen családok kitűnő hivatást tölthetnek be a nemzet háztartásában mint földbérlet kisgazdák. A nagyobb birtokok kisbérletekre való osztását az akasztja meg, hogy a birtokosok félnek a nagyobb számú bérlőkkel való jogviszonytól. Mihelyt azonban a kisbérlet szövetkezetté tömörülhetnek, aképpen, hogy a bérbeadó birtokosnak is csak egy féllal kell számolnia: a kis bérletek fejlődé-

sének legnagyobb akadálya megszűnt.

Végre tehát megtörtént az első lépés, ez a mi hosszas küzdelmünknek is némi eredménye. Reméljük, hogy nem fog a kormány az első lépésnél sem megállni, sem megakadni.

A nyomor.

Azt a közmondást, hogy a szükség törvényt ront, különösen akkor látjuk jellemző módon megelevenedni, a mikor tél felé fokozott dühvel lép föl az emberiség legijesztőbb és legelterjedtebb réme, ellensége — a nyomor.

De van az éremnek másik oldala is. Azokra akarunk ráczáfolni, a kik azt mondják, hogy a nyomor elől nincs más menekülés, csak a bűn, a gonosztett.

Nem dicsérjük meg annak a cselekedetét sem, a ki az alábbi históriát elkövette, mert ha tette nem ütközik is a büntető törvénykönyvbe, minden esetre beleütközik a társadalmi erkölcsi felfogásba. Csupán azt akarjuk ezzel az érdekes esettel jellemezni, hogy a nyomor nem oka a bűnnek. A bűn oka egyedül a gonosz hajlamokra alkalmas agy és elzüllött lélek. A nyomor azonban a legalkalmasabb, hogy az emberi elme leleményességét kipróbálja s módot adjon, a társadalom szemébe kiáltani, — hogy nagyon kevés az, a mit ma az emberek jótékonyaságnak neveznek. A jótékony intézetnek nem koldusfilleket, nem alamizsnát kell osztogatniok, hanem — munkát. Munkaképteleneknek pedig menhelyet. Így nem lenne sárba dobott pénz a sok elosztogatott millió évente, de nem lenne az utcán oly sok csavargó sem. A kinek pedig sem munka, sem otthon nem kell, az menjen a börtönbe, az nem érdemes arra, hogy alamizsnát kapjon — pálinkára, mert annál nem a nyomor okozza a bűnre való készséget, hanem megrögzött, gonosz hajlam.

Sajnos igazság napjainkban, hogy a megszorult ember ezerféle módját találja ki a pénzszerzésnek s rendszeren épp azt veti félre, a mely a legtermészetesebb: a munkát. Pedig azzal az elmebeli fáradtsággal, a melyet elpazarolnak, ezeket gyűjthetnének a maguk emberségéből.

A minap egy bohózatot mutatott be a fővárosnak egyik legnépesebb utcáján egy szegény ördög, a kit a munkátlanság keserű napjai annyira kifosztottak, hogy már a testi ruháját

is kénytelen volt... A mikor az utcára házba került, keresete, de mert a teljes ruhságra kényszerítésbeesés pillanata a nyomoruság árulta neki a titok, hatja föl magát leggyorsabban. a jó gondolat, szobájából, de más, mint a köntöse, valóságvivnia a házbeli gondolták s le nehezen kiszabadult ki az utcára egy tébolyodott torából hirtelen utcára. A kiváncsapa utána vkelő emberekbe a mikor megpillentélő alakot, a ségével keveredgőbe. Jött csak ki hamarosan a gét s betuszkozta kocsni nagy kesébámészködők gátányságra vitte A kapitányságonalmat is kelt megjeleneése, de ták, hogy nem Ő maga mondt nyugalommal, az utolsó ingerével mivel másképp segiteni, az a hogy föltűnést csak így remé megkönyörül rá

— Hát azt nem az ilyen cselekedet — kérdezte tőle

— Nagyon is tetes uram, — ber — de azt rendőrség, ha nem tésemet, nem főban kítaszítani tetőtől-talpig föl

A nyomoruság bármily merész bevált. Három közbotrány okotömlőczében, de büntetése, tetőtől a hogy a jótékony szokták az iskolékre kötötték ne dicsekedjék mert a rendőrségekony intézet s házni azokat, a

is kénytelen volt kenyérre váltani. A mikor az utolsó inge is a zálogházba került, akadott volna valami keresete, de nem járhatott utána, mert a teljes ruhátlanság szobafogságra kényszerítette. A végső kétségbeesés pillanataiban megszállotta a nyomoruság leleményessége s elárulta neki a titkot, miképpen ruházhatja föl magát a legolcsóbban és a leggyorsabban. A mint eszébe ötlött a jó gondolat, már rohant is ki a szobájából, de mivel nem volt rajta más, mint a tündérek láthatatlan köntöse, valóságos harcztól kellett vivnia a házbellekkel, a kik örültnek gondolták s le akarták fogni. Nagy nehezen kiszabadította magát s szaladt ki az utcára, valóban úgy, mint egy tébolyodott. A maga szűk sikátorából hirtelen kifordult a népes utcára. A kíváncsiak és szánakozók csapata utána vetette magát. A járókelő emberekben megfagyott a vér, a mikor megpillantották a nyugodtan sétáló alakot, a ki egy szobor pőreségével keveredett az utca tömegébe. Jött csakhamar a rendőr is, a ki hamarosan ráterítette a köpönyegét s betuszkolta egy kocsiába. A kocsni nagy keservesen kiszabadult a báméskodók gyűrűjéből s a kapitányságra vitte a rendőrt és foglyot. A kapitányságon derültséget is, szánalmat is keltett a különös ember megjelenése, de csakhamar megtudták, hogy nem örültel van dolguk. Ő maga mondta el a legnagyobb nyugalommal, hogy a nyomoruság az utolsó inget is leszedte róla s mivel másképp nem tudott magán segíteni, az a gondolata támadt, hogy föltűnést csinál az utcán, mert csak így remélhette, hogy valaki megkönyörül rajta.

— Hát azt nem tudta maga, hogy az ilyen cselekedetért büntetés jár? — kérdezte tőle a rendőrtisztviselő.

— Nagyon is jól tudtam, tekintetes uram, — felelte a furcsa ember — de azt is tudtam, hogy a rendőrség, ha már leültem a büntetésemet, nem fog ebben az állapotban kítaszítani az utcára, hanem tetőtől-talpig föl fog öltöztetni.

A nyomoruságnak ez az új ötlete, bármily merész volt is, tökéletesen bevált. Három napig ott maradt a közbotrány okozója a kapitányság tömlöczében, de a mikor letelt a büntetése, tetőtől-talpig fölruházták, a hogy a jótékony asztal-társaságok szokták az iskolás gyermekeket. A lelkére kötötték azonban, hogy el ne dicsekedjék valahogy a sikerével, mert a rendőrség elvégre nem jótékony intézet s nem győznék fölruházni azokat, a kiket a példája után-

zásra csábíthatna.

Lám, milyen rosszul cselekedett a rendőrség. Ott kellett volna tartani a ficzkót a dologházban mindaddig, a mig le nem dolgozta a ráadott ruha árát.

Csakhogy minálunk nem igen tudják még a jótékonyt helyesen alkalmazni. Így történik, hogy segélyt kap sok érdemtelen és tovább nyomorog sok igazi nyomorult...

Rangmegállapítás.

A kérlelhetetlen igazsága és oknyomozó történeti kutatás erősen megingatta egy királynak hírét, kit eddig általánosan a »nagy« jelzővel illetett az egész világ. — II. Ramzes egyiptomi királyról van szó, ki a zsidókat Gozenban elnyomta, rabságra hurcolta és kinek fia volt az a Merneftah, ki Mózes csudavesszejének sulya alatt szenvedett, sőt halálát is nyerte seregével együtt a Vörös-tengerben.

II. Ramzes háromezer évvel korunk előtt élt és a Kr. e. 1348—1281 esztendőkhöz uralkodott. Gizehben őrzik mumiáját. Dicsőségét minden történeti könyv és minden lexikon hirdeti és a tanuló ifjaknak kötelességük volt, hogy nevének kívül a nagyságát is észben tartsák.

Most azonban egy Laville nevű angol történetbuvár megállapítja róla, hogy idegen tollakkal ékesítette magát. Az utókornak bámulatát, mire az egyiptusok olyakkora sulyt helyeztek, csalafinta módon vásárolta fel magának. Arra a gondolatra tévedt, hogy minden temlomra, emlékműre és szoborra a maga nevét vésette föl, ha azt hitte róluk, hogy tartósan állni fognak és az utókor is megmaradnak. Nemcsak atyja által megkezdet és általa befejezett műveken tette ezt, hanem feldiszített nevével olyan épületeket is, mikről kétség-

telenül megállapítható, hogy legalább is ezer évvel előbb keletkeztek, mint Ramzes született. Terve nagyon is jól sikerült. A temérdek emléksor alapján el kellett ismerni róla, hogy nagy király volt, ki a kulturáért sokat áldozott. Kápráztatni akarta az utókor és el is kápráztatta. Azonban éppen azért, mert magánál sokkalta régiebb emlékművekre is rávésette a kápráztatásnak szánt hamis sorokat, kiderült a titka, a mennyiben a tudomány buvárlámpája rávilágít az évezredek fátyolára és következtetéssel megállapít tényeket, miket azután a tudomány másik ága be is bizonyít.

Ha már a történelmi kutatás is ily nagy változást tud végbe vinni a rangnak megállapítása körül, milymekkora lesz még az a változás, melyet az Örök Biró fog megállapítani, a ki minden részrehajlástól mentesen rója nagy könyvébe az egyesek és nemzetek történetét. A kit el nem ámíthat, e nem káprázthat emberi csalafintaság még egy pillanatra sem, mert már fogamzása percében világos előtte még az a szándék is, melyet ember magamagának sem vall be! Emberi művek tűzben tisztulnak legtöbbször, a világ végítélete pedig ugyancsak tűzben fog megégni, ugymond a proféczia. Az a tűz sok hamis álarczot fog lehántani ábrázatokról, a nyomában sok felfujt nagyság fog kicsinyre viszatörpülni, sok tömjénezett álgazság fog hazugsággá visszaváltodni... de az is igaz, hogy sok névtelen, ismeretlen, lenézett és melőzött hőse a valóságos igazságnak, éppen eme tűz fényénél fogja elérni a jól megérdemelt babért!

POLITIKAI VILÁG.

Nyiltan!

Föl a fejet! Hadd lássunk szemedbe,
Ki vagy méltó jogra s jobb életre!
Kiben birunk igaz magyar polgárt,
Ki szereti Istenét és honát!

Föl a fejet! Hadd lássunk szemedbe,
Ki törvényt szülsz a magyar nemzetre:
Elhárítani óhajtod-e kárát,
Vagy szolgálod csak a magad hasznát?

Föl a fejet! Nézzünk a nagy égre,
Hol írva van, mindenki megértse:
— Ha urai nem viselik gondját,
Intézzé el hát a nép a sorsát!

Bódogh János.

A választói jog.

Az egész ország megmozdult a választói jog törvényének helyes megalkotása érdekében... Azaz mégsem a »helyes« irányban. Abban az összes pártok, balpárt, szocialisták, néppárt, nemzetiségek meg egyeznek, hogy a választói jog egyes legyen. De azt is követelik, hogy titkos legyen. Az egyedül helyes irányt tehát ma kizárólag mi képviseljük. Konstatáljuk, hogy az egyes és nyílt, tehát a magyar népnek tetsző és szükséges jog érdekében ma az egész országban csakis a Magyar Néplap küzd. Ebből látni való, hogy csakis a Magyar Néplap a magyar nép igazi és becsületesebb barátja. Ezért minden magyarnak szent kötelessége pártolni és terjeszteni a Magyar Néplapot. Ha minden olvasó csak egyetlenegy új olvasót szerez, akkor a magyarság eszméi fényes diadalra jutnak. Mert mi azt akarjuk, azt követeljük, amit a mi népünk akar. Szeret és követel.

Abécisi kormánybukása.

Az osztrák miniszterelnök báró Beck szombaton tanácskozássra hívta egybe minisztériumának tagjait és ajánlotta nekik az egész kabinet lemondását. A miniszterelnök felszólítására valamennyien aláírták a lemondási kérvényt, amelylyel báró Beck azonnal ő felségéhez ment. Az uralkodó a lemondást elfogadta és báró Bienerth eddigi belügyminisztert biz a meg az új kabinet megalakításával. Báró Bienerth föladata mindenekelőtt az lesz, hogy Csehországban fegyverszünetet teremtsen és kabinetjét ismét koalíciós alapon állítsa össze, nehogy a németek és csehek közti viszály megbontsa a mögötte álló többséget. Abban az esetben, ha az új kormánynak sem sikerül a rendet helyreállítani, hivatalnokminisztériumot fog a király kinevezni. Vagyis olyan kormányt, amelynek a képviselőházban nincs pártja. Ilyen volt nálunk a Fejérváry-kormány.

A szocialisták.

Hétfőn estére a szocialisták Budapesten nagy tüntetést terveztek az általános titkos választói jog érdekében. Még mindig azt gondolják ezek a sötét fejek, hogy ha egy tömeg künn az utcán üres jelszavakat ordít, hát attól azonnal jóra fordul a világ rendje. A hétfői tüntetés azonban csúfosan sikertelen maradt. Önérzetes munkás kevés kapható ilyen éretlen zavargásokra. Nehány száz ember mégis megpróbálta. Csakhogy a mikor rendőrt láttak, azok is elszaladtak, mint a nyúl. Harminczat elfogtak közülök. Ezeknek fele foglalkozás nélküli csavargó volt... Hát ki olyan ostoba azt gondolni,

A stuttgarter királyi palota főbejárata.

hogy ezek fogják megjavítani az emberiség sorsát? Nem szavazati jog kell ezeknek, hanem általános titkos — köté!

Nesze neked, magyar.

Nagyváradon a héten megint nyilvánított az ismeretlenség homálya és kétféjűsasos csákoval a fején, kilépett belőle H belmann őrnagy, a nagyváradi hadkiegészítő kerület parancsnoka. Ez a bácsi a tartalékos tisztek ellenőrző szemléjén a szemle megkezdése előtt felállt egy törött székre és a törött széknél is töröttebb magyarsággal beszédet mondott. És így szónokolt:

— Lehetetlen a magyar vezényszó behozatala olyan monarchiában, ahol a lakosság tulnyomó része csak németül ért. A közös

hadsereg olyan területből alakul ki, amely javarészt német. Ebben a hadseregben csak német lehet a vezényszó, a magyar vezényszót ép úgy nem lehet megvalósítani a közös hadseregben, mint ahogy nem lehet behozni az eszperanto vezényszót.

Ez a bácsi ilyen okosan beszélt. Azaz mivel így beszélt, hát nem is bácsi, hanem csak — »bécsi.«

Románok a király ellen.

Az a hír, hogy a király előlegesen hozzájárult a választójogi törvényjavaslatához, a nemzetiségek között nagy meglepetést keltett, minthogy azt hitték, hogy a király a tömeges tiltakozó sürgönyök hatására alatt nem fog hozzájárulni a plurális javaslatához. A nemzetiségi hivatalos lap, a Lupta, erre azt írja, hogy az előszankció a nép nagy tömegében megingatta a trón iránti bizalmat. Bármi következzék is, — ugymond — mi románok nem csüggedünk el. Most már a mi képviselőinket a sor, hogy a parlamentben élet-halál harcra folytatassanak Andrassy javaslatát ellen. — Csak vigyázzanak ezek a nagy legények, hogy a nép ki ne rugja őket.

Kiebrudalt izgató.

A felvidéken egy idő óta valami Dvorzsák József nevű csehországi pánszláv agitátor bujtogatja a tót népet és pénzt gyűjt pánszláv sajtótermékek kiadására. Sirált községekben (Sárosvármegye) az ottani szolgabíró letartóztatta és illetősége helyére eltolonczoltatta a jeles firmát. Sajnos, törvényeink nem elég erélyesek ezen a téren. Az egyszerű kitolonczolás bizony nem nagyon megfelelő intézkedés, mert az ilyen alakok csak megint visszajönnek, akár százszor is. Nem hazaküldeni, hanem ellenkezőleg, bebörtönözve itt tartani kellene az ilyeneket.

ORSZÁGGYULÉS.

A régen várt pillanat elérkezett. Szerdán hosszú szünet után, végre megnyílt a parlament és Andrassy gróf belügyminiszter betérjlesztette a választójogi reformról szóló törvényjavaslatot. Nevezetes és zajos volt a Háznak ez az első ülése. Justh Gyula elnökölt.

A szokásos a belügyminiszter indokolta a már ismertető tervezetet. A zajos közbeszéd márták. Andr

jövojét csakis biztosítva s ő jövőjére gond népszerű polit hogy az orsz alá kerüljön. szemben köte hogy 2 millió adni az orsz séget teljesít hogy a javas elé utasítsák.

A ház az Ezután Wek Bosnia-Hercz ról szóló törv ülés ezel vé A törvényj ményünket a kezdjük.

TA

Törö

Egy beteg szüksége s k Van de nem nem adhatz mindenkinek tendőben elf volna hétesz

Szegény e dik éjjel a to ember s meg csétlen, te s mikor én fér semmit.

A szokásos előterjesztések után a belügyminiszter rövid beszéddel indokolta a Magyar Néplap által már ismertetett plurális törvénytervezetet. A miniszter beszédét zajos közbeszólásokkal sűrűn támadták. Andrássy azt mondta, hogy

Müegyetem és városliget Stuttgartban.

Ő manap a nemzet jövőjét csakis a plurálissal látja biztosítva s ő első sorban a nemzet jövőjére gondol. Ezért nem is akar népszerű politikus lenni. Nem akarja hogy az ország tuzók kormányzása alá kerüljön. A kormány a királylyal szemben kötelezettséget arra vállalt, hogy 2 millió 600 ezer választót kell adni az országnak. Ezt a kötelezettséget teljesítik is. Indítványozza, hogy a javaslatot 31 tagu bizottság elé utasítsák.

A ház az indítványt elfogadta. Ezután Wekerle terjesztette be a Bosznia-Hercegovina bekebelezéséről szóló törvényjavaslatot. Az első ülés ezzel véget ért.

A törvényjavaslatokról való véleményünket a jövő számban megkezdjük.

TÁRCZA.

Török adomák.

Egy betegnek hét éves eczetre van szüksége s kér egy barátjától. -- Van de nem adhatok. -- És miért nem adhatsz? -- Azért, mert ha mindenkinek adtam volna, első esztendőben elfogyott volna s most nem volna hétesztendő.

Szegény ember házában keresedik éjjel a tolvaj. Fölbred a szegény ember s megszólal: -- Óh, szerencsétlen, te sötét éjjel kutatsz nálam, mikor én fényes nappal sem találok semmit.

Föltörted a bőjt közepét, elfognak, -- mondja egy valaki a másikhoz Ramazan (böjthónap) tizenötödik napján. -- Hát hány nap mult el már a Ramazanból? -- Tizenöt. -- És mennyi van még hátra? -- Tizenöt. -- Hát akkor hogy törhettem volna föl a -- közepét?

Halottat visznek az utcán; ott áll a szegény ember fiával az oldalán. -- Apám, mi ez? -- Ember. -- Hová viszik? -- Olyan helyre viszik, a hol sem étel, sem ital, sem kenyér, se víz, se fa, se tűz, sem arany, sem ezüst, se gyékény, sem szőnyeg nincs. -- Apa, nem a mi házukba vi-

szik?

Egy atyafi létrával belopódzott a más kertjébe gyümölcsöt lopni. Odajön a tulajdonos: -- Mit csinálsz a kertemben? -- Létrát árulok. -- Kertben kell árulni a létrát? -- Az enyém a létra, ott árulok, a hol akarom.

Megszólal az asszony az ágyban az urához: Apjuk, jobb oldalt van a gyertya, gyujtsd meg. -- Eszedden vagy, asszony? Éj sötétjében hogyan lássam, melyik a jobb- és melyik a bal-oldalam?

Tanuló: -- A hold uj lett, a réggivel mit csinálnak? -- Iskolamester: -- Fölapritják s csillagokat csinálnak belőle.

Megszólít a rendőrfőnök egy embert, ki éjfélkor sétál az utcán: -- Uram, mit keres az utcán ilyen időben? -- Elsőköt pillámról az álom, azt keresem.

Kérdik a rókát: -- Hányféle fortélyod van, hogy a kutyától menekülj? -- Ezernél több; de a legbiztosabb az, hogy se a kutya ne lásson engem, se én őt.

Egy süket így szól az ismerősé-

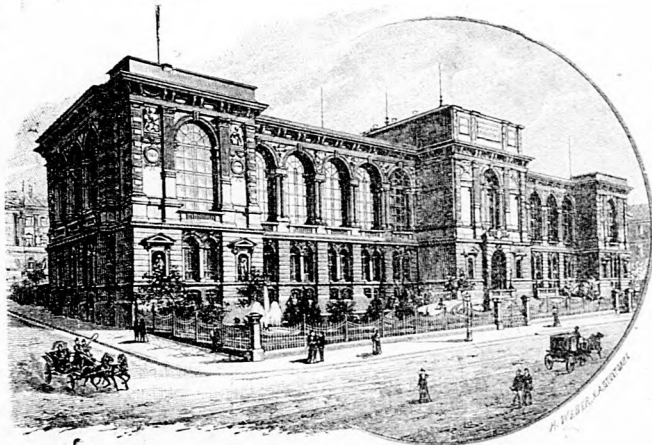
hez: -- Hallottam, hogy megházasodtál. -- Hála Istennek, hogy te a ki egyáltalán semmit sem hallasz, ezt mégis meghallottad.

Rossz gebéje volt valakinek. -- Miért nem adsz neki zabot? -- Kérdik tőle. -- Minden este tíz mérő zabot eszik -- feleli a gazdája. -- Hát akkor mitől olyan rém-sovány? -- Egész hónapi zabot követel rajtam.

Egy gazdag ember bele esik a tengerbe. A révész utána evez s kiment. A gazdag öt garast adott neki jutalmul, mit a révész megcsókoltván, a turbánjába tett. Mikor a révészt pajtásai szidták, hogy miért nem használta ki az alkalmat és miért nem kért többet, így felelt: -- Jaj, de ügyetlenek vagytok; láttátok-e valaha, hogy értékénél több bért kértem valamiért? Annak az embernek értéke: öt garas.

Jellemző, hogy a törökök is csak a köztük élő idegen népfaj rovására csinálják élczeiket legszívesebben. Ezek közül is bemutatunk egyet:

A vándorló rabbi egy kis faluba ér, a hol megkéri, hogy tartson prédikációt a könnyüverü asszonyok ellen. A rabbi aztán nagy ékesszólással így végzi feladatát: -- Az erköcs-telen nők úgy járnak majd, a hogyan a rossz Rebeka járt. A mikor meg-

Városi könyvtár Stuttgartban.

halt, betették a földbe, a föld kihányta, el akarták égetni, a tűz nem fogott rajta; meg akarták etetni a kutyákkal, a kutyák nem ettek belőle! De ha jók lesztek, befogad titeket a föld, megéget a tűz és fölfalnak a kutyák

Madarak télben.

(Berthold T.)

Nem sokára hó-pillangók
Lepnek el erdőt, mezőt;
Kis madárka jő, keresve
Hajlékot, védelmezőt.

Kik, mik ők? Bubos pacsirták,
A pintyöke, a pírók,
Sármányok riadt csapatja...
Bajaik irtóztatók.

A veréb is jő... sergükbe
Egy öreg varju vegyül...
Mind oly esdve néz a házra,
Mely elé busongva gyül.

„Tél fagya s a szörnyü éhség
Hajtá ide seregünk,
Tudjuk mind, hogy ha az ember
Nem segít, hát elveszünk!

Gyermekek, kicsinyke morzsát
Hintsetek csak! irgalom!
Megtaláljuk az ablakban,
Vagy pedig az udvaron!

És ha a nyomort legyőztük,
Tetteinkre jól vigyázz:
Hálánkat, meglásd, megérzi
A kert, a mező s a ház!

Szép tavasszal a gyümölcsfán
Mosolyog majd a virág;
Mind kiértjük, a mi hernyó
A mi féreg rajta rág!

Az erdön, mezőn, fa lombján
Csendül vidám énekünk...
Megfizetjük — gyermek! — a mit
Zordon télben adsz nekünk!”

Tudjátok, hogy a jó Isten
Jóságtok hogy tudja meg?
Kis madárka fön a légben
Vrról zeng szép éneket!

Marion.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —

Irta: Károlyi Gyula.

VII.

Ugy történt, a hogyan azt Popescu annakidején megmondta...

Miklós belefáradt a meddő zizifuszi küzdelembe...

A közönség a lapban csak a szenzációt, a botrányokat, a pletykát kereste s inkább a bűnök és

gazságok élénk színváltozata érdekelte, semmint hogy erkölcsi javulásra törekedett volna az újság révén bárki is...

Nem sikerült táborot, hiveket toboroznia a jókból, mert azok a jők Nagydráván sehol sem voltak...

Hiába kürtölte világgá a gazságát ennek a barommá sülyedt embertömegnek. Nem volt, a ki meghallja.

Igaz, hogy egyelőre nem ártottak még neki, még nem tudták elnémitani, még nem tették lehetlenné, sem pénzzel, sem csellel, sem erőszakkal... S mégis... Hiába! Magától fáradt bele a zizifuszi munkába...

És szerelmes lett. Szeretett valóságos, igazi szerelemmel. Ez aztán csakugyan akadály volt... de — épen annak akadály, hogy félbehagyja, hogy békésen, nyugalommal, bántatlanul visszavonuljon... Félt az elválástól...

Pedig legjobban szeretett volna így tenni. Csak nem tudott szembe szállni a belső szenvedélyekkel. Ha csak egy szót, parancsot kapott volna a kis Marion ajkáról... Érte és az ő szavára mindent megtett volna... A kis Marion azonban nem mert neki szólni. Ő is félt az elválástól.

Szerelem volt ez, a melyet titkos szenvedések, rejtett fájdalmak tettek még édeesebbé, még erősebbé.

De mi lesz a vége?...

És mi lesz akkorra, a mikor a rózsák még egyszer nyilni, virágozni fognak, ifjan, üdén, szerelmesen?

Szegény leányka, oly nagyon hitt és remélt!

Szegény fiu, oly nagyon bizott!

És oly nagyon tudtak mind a ketten szeretni, ébren is álmodozni...

Nézni és számlálgatni együtt a lugasból esténként az eget és a csillagokat...

Nappal emberfőlötti, de meddő küzdelemben, mint valami zakatoló, prűszkölő mozdony, a mely kattog és toporzékol tehetetlen, bolond dühében, de nem mozdulhat, mert besüppedt a mély gödörbe, — így télt, mind unalmasabbá válva, Miklós ideje... Este édes, bizalmas, megnyugtató, csak a jelen perczetek látó és érző gyermeki boldog együttlétben... Szerelemben...

Ismét hónapok teltek el... Mult a nyár s közeledett megint a meleg, szőlőérlelő őszele... Az is elmúlt...

És mi lett egy hosszú esztendő

eredménye?.. Mi történt ez alatt?.. Mi értelme, mi haszna volt a gyilkos küzködésnek?.. Megváltozott-e valamiben egy esztendő alatt a bűnös város képe — vagy pedig Miklós változott?..

Elmulás.

Az őszi rózsza kertetekből
Lassan mind, mind kimul,
Szőlőlevél a zöld lugasról
Lehull, lehull...
Az elhaló nap bitorában
Még egy mosoly ragyog,
De már az ősz olyan közel van
S én oly borús vagyok.

Az elmulás közel... Megérezem
A föld nagy sóhaját...
Mi még ma él, holnap fagyasztó
Szél lengi át.
Csalóka szín e zöld. A fákról
Leperg arany levél...
S szemlélve ezt, az érző szív
Sejt és remegve fél.

A hervadó lugas tövében
Karod míg átölel
S szerelmi lázba ful remegve
Ajak, kebel:
Egy bánat-árny vonul szívemhez
S a testem megremeg...
Az elmulást hozzák eszembe
A hulló levelek.

Ugy félek, édes: nagy szerelmed
Hogy egyszer így elmul,
Szíved sok szép színes virága
Lehull, lehull...
Ma még boldog napok sugára
Szemedből rám ragyog...
De holnap... óh, ha holnap elhagysz
S én meghalok?

— Nem, nem fog elmulni, *soha*.
Igy szólt a kis Marion reszkető,
ábrándos hangon, az utolsó szót
kissé erősebben hangsúlyozva.

Miklósnak ismét az a jelenet jutott eszébe, a mikor tavaly a kávéház asztalánál Popescu azt mondta neki, hogy ebben a városban nem fog érvényesülni olyan ember, a ki az erkölcsöket, az egyesek és a köz életét javítani, tisztítani akarja, *soha*... Az a *soha*, a melynek létezését akkor tagadta, most valónak látszik... Vajjon való marad-e ez a *soha*, a melyet most a leánynak szívből elhisz...

Majd sorsára, életpályájára gondolt. S úgy látta, hogy az újságíró leginkább abban különbözik más embertől, hogy neki nem adatott meg ismerni a lélek földi nyugalomát, a békés, zavartalan boldogságot, még — a szerelemben sem. Az újságírónak még az öröme is félig keserűség, a pihenése is félig izgalom, a boldogsága is félig szenvedés. Az újságírónak úgy kell

végig suhannia az űrben, mint egy meteornak: sehol sem áll meg s csak addig sziporkázik, ragyog és ég, a míg el nem ég a saját hevétől... Ritkán ér a földre... Elhamvad még utjában, az űrben, a hidegben, a sötétben... Ez az ő pályája, sorsa, rendeltetése...

Am a csüggedés végső perczeiben ott volt vállalai fölött a nő, a földi őrangyal, a ki nem tudott elégedetlenkedni, nem tudott szemrehányásokat tenni, sem önmagának, sem a sorsnak, sem a férfinak, hanem ott lebegett áldott ajkán a biztató, életre ébresztő szót:

— A jó Isten nem hagyja cserben az igazakat...

Ebben különbözött a kis Marion más leányoktól...

És hányszor nem mondta az az édes ajak:

— Ne én reám gondoljon, Miklós, hanem saját magára... Ha az ön sorsa jó lesz, az enyém is jó lesz...

Csak hogy ezt már nem értette meg Miklós... Ha megérti, bizonyosan régen elmenekült volna már ebből a városból, a Scillák és Charibdisok öléből...

Pedig közel volt az idő, a mikor a rózsák újra nyilni fognak és még csak kilátás sem volt arra, hogy egymásé lehessenek, a boldog, szent házasság fonséges üdvösségében...

Napról-napra jobban és jobban küzdött Miklós az anyagi zavarokkal, a mit utóbb titkolnia sem lehetett... S a leánynak úgy fájt, hogy neki sincs semmije, hogy mind a ketten szegények s hogy boldogságukat csak akkor fogják elérhetni, ha Miklósnak sikerül más, biztosabb létalap, nyugalmasabb foglalkozás után nézni... De Miklós csak nem értette meg az esdeklő tekintetű, gyönyörű kék leányszemek néma beszédét...

Várta azt a szót... De az késett, egyre késett... Ki tudja, miért késett?

Sokszor eltűnődtek mind a ketten azon a különös jelenségen, hogyan ismerkedtek ők meg és hogyan tudták egymást oly hirtelen ennyire megszeretni. Minden nehéz akadály ellenére is.

— Mondja, édes Mariskám! Miért szeret ön tulajdonképen engem?

— Erre nem tudok válaszolni... Magam is erre gondolok mindig, de csak azt érzem, egyre jobban, hogy szeretem... Mert még soha senkit sem szerettem... Mert nem tudnék mást szeretni... Mert bi-

zonyosan a jó Isten rendelte így... És maga miért szeret engem?

Fogós kérdés volt, a melyre megint Miklós nem tudott válaszolni; — csak lecsüggesztette a fejét zavartan, pirulva...

— Ha az Isten akarja, boldogok leszünk...

— Vagy meghalunk! — susogta alig hallhatóan a leányka. — Minden ő tőle jön, a magasságból!...

Október közepe felé járt megint az idő.

Egy délután, a mikor sűrű ólmos eső áztatta a sikamlós utcát, Miklós a kávéház ablakánál ült, egyedül, mélyen elgondolkodva. A kékes szivarfüst karikákon keresztül sokáig elnézte, a mint a Fő-utcán keresztül időnkint öt-hat emberből álló munkáscsoportok huzódtak el, hangosan méltatlankodva valami miatt, heves taglejtésekkel beszélve egymáshoz. Csakhamar megtudta, hogy a híres Milovics-gyárnak ötszáz munkása és egyéb alkalmazottja sztrájkba lépett. Hétköznapi esemény volt ez, a mely nem igen érdekelte volna Miklóst jobban, mint általában egy újságíró ilyen eset érdekelhet... Am ez a sztrájk ezuttal mégis rendkívül fontossá vált reá nézve.

A városra ereszkedő nagy sötétség miatt a kávéházban épen az ivlámpákat és izzó fénykörtéket csavarták föl, a mikor három bőrig ázott munkás alakja jelent meg a kávéház aijában. Végig néztek a sárga fényben uszó csarnokon s a mikor Miklóst megpillantották, egyikük egyenesen hozzá lépett és egy zárt levélborítékot nyújtott át, a mely Miklós nevére volt címezve. A három munkás ezután sietve távozott.

A levél szóról-szóra így hangzott:

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Milovics gyáros, a duszgazdag, a milliomos, Grünau főkapitány barátja, irigyli munkásaitól, hogy azok is élnek s vele egy levegőt szívnak. Azt a hajszát, a melyet ő indított ellenünk, a munkabérek levonásával, — majd el fogjuk intézni mi magunk. De van Milovics urnak egy más ügye is, a mely talán az ügyesség és bíróság hatáskörébe tartoznék. Talán érdekelni fogja a szerkesztő urat az, a miről csak mi tudunk, a kik a gyárban töltjük ugyszólván egész életünket: Csütörtökön hirtelen meghalt egy viruló, egészséges, husz éves

leány, név szerint Dóczi Piroska, a ki nevelőnő volt Milovicséknál. Még azon a napon el is temették nagy titokban, a mit talán nem lett volna szabad megtenni. Beszélnek itt a gyárban sok mindenfélét. Egy bizonyos: — az, hogy a leány hirtelen halálát eltitkolták s egyelőre azt mondják, hogy a leány elutazott...

Miklós, a mikor a levelet először átfutotta, eleinte a munkások bosszuvágyának megnyilatkozását vélte abban fölfedezni, de később a levél különös, mérsékelt, mondhatni előkelő hangja fölébresztette benne az újságíró, az érdeklődő, a kutatót. Nem törődött többé az egyre jobban zuhogó sűrű esővel, hanem rohant ki, keresztül a hidon, keresztül a sikos utcákon, egyenesen a Milovics-gyár felé, a hol egyszersmind lakása is volt az igazgatónak.

Utközben átgondolta, hogy ha világosságot akar deríteni erre a homályos ügyre, illetve, ha eredményesen akarja kipuhatolni, mi igaz a rejtélyes levélből és mi lapang a dolog hátterében, — ezt csak hirtelen erélyes föllépésével érheti el. Meg kell lepnie a gyárost, váratlanul, egyenesen, úgy, hogy az ne térhessen ki a felelet elől.

Milovics épen egyedül ült az irodájában, a mikor Miklós belépett.

— Bocsánat uram, a mult héten egy levelet kaptam bizonyos Dóczi Piroskától, a ki állítólag önnél nevelőnő. Azt irta, hogy okvetlenül keressem őt itt fel ma, halaszthatatlan ügyben kíván velem beszélni. Megengedné, hogy a leánynyal beszéljek?

— Piroska?... dadogta rendkívüli meglepetéssel Milovics... Piroskával... igen szívesen... azaz... de... Piroska csütörtökön elutazott...

— Hová?

— Azt hiszem... vagyis... igen... Karlsbadba küldtem...

— Lehetetlen, uram! Azt irta nekem, hogy föltétlenül *kell* ma velem beszélnie. Érti? *Kell*...

— Lehetséges, de... ej, hát mi közöm nekem hozzá... Legyen olyan szíves, kérem és kiméljen meg a zaklatástól.

— Nagyon szívesen, csupán arra kérem, hogy ha ön Karlsbadba küldte, mondaná meg nekem közelebbi lakcímét, mert sürgönyözni fogok neki még ma.

A gyáros halásápadtan dőlt hátra székében s nem tudott egyet-

len szót sem kiejteni.

— Értette uram? — kiáltott rá dörgő hangon Miklós. — Akarom! Még ma!

— Meg fogom mondani, susogta fuldokolva Milovics, csak... bocsásson meg, kedves szerkesztő ur... hirtelen megjelenése... megzavart...

— Én is így akartam! — válaszolt határozott hangon Miklós. — És most ön be fogja vallani nekem, hogy a leány nincs Karlsbadban!

— !...

— Sehol sincs!

— !...

— Hát hol van, feleljen!

— Uram! — szólt hirtelen fölgyorva és kezeit összetéve Milovics. — Miért faggat engem? Mit

másik szobába... Beszélni akarok önnel.

Bementek a másik szobába, a mely vasajtókkal, rácsos ablakokkal volt védve. Itt volt a pénztár, négy hatalmas Wertheim-szekrényvel.

— Foglaljon helyet uram, szólt Milovics és mondja meg nekem, hogyan és honnan tudta meg ön a leány halálát?..

— Minden ember tudja, a ki az ön gyárában van.

— És ezek közül valaki ugyebár azt szeretné, ha a dolog a lapban megjelenék.

— Én szeretném azt.

— Micsoda érdekből?

— Egyszerűen közérdekből.

A gyáros lecsüggesztette fejét a mellére s egy perczig némán né-

Kábultan esett hátra a szék támlájához s arra gondolt, hogy ma nem jutott részére egyéb ebédre, mint — egy fekete kávé a kávéházban...

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Királyunkat üdvözlük. A román trónörökös ennek a hónapnak a közepén Bécsbe utazik, hogy ott a román királyi pár szerencsekivánatait tolmácsolja ő felsége hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmából.

A trónörökös halott fia. Bécsben a héten Ferencz Ferdinánd trónörökös feleségének, Hohenberg hercegnőnek halott fiugyermeke született. A gyermek halálának oka az, hogy a hercegnő előzőleg súlyos influenzában szenvedett. A hercegnő állapota a szülés után normális.

A pápa multjából. Ötödfél évszázad alatt a vak és nagyon jótékony Giovanelli hercegen kívül alig volt olyan népszerű patriárkája Velenczének, mint a mostani pápa, ki tudvalevően pápává való választása előtt velencei patriárka volt. Mikor pápa lett, a gondolások (csónakosok) sokáig szentül hitték, hogy Velenczében teszi át székhelyét, s azóta nem mult el hónap, hogy nagyobb összeget ne küldött volna a velencei szegényeknek. Patriárka korában gyász esetén elment az előkelő családok házához, hogy részvétét személyesen adja át, s hasonló célból a szegény embereket sem kerülte el. Szóba állott mindenkiel, a nélkül, hogy csorbult volna a tekintélye. Sőt még a trafikokba is maga járt el, a hol a tíz filléres szivarjait a maga kezével válogatta ki. Legszívesebben a szegény osztályok templomaiban prédikált, s nem egy gondolat leányának adott szerény hozományt és kelengyét. Azért adóssága természetesen Velenczében is bőven volt, a melyeket már pápa korában törlesztett, mert az ottani kereskedők is annyira tisztelték, hogy számlával soha nem alkalmatlankodtak neki. Mindenki tudta, hogy adósságai csak jótékonyágának következménye. Megtette azonban, hogy mikor már nagy volt a mézáros számlája, egy álló hétig csak polentát (pulizskát) evett, a mint ebben parasztfiu korá-

A király württembergi palotája.

akar tőlem? Kije önnek az a szerencsétlen leány?

— Nekem senkim.

— Hát akkor miért kívánja tudni erővel...

— Egyszerűen azért, mert tudni akarom. És ön hiába tagadja, én már tudom, hogy csütörtökön meghalt s aznap el is temették...

— Uram, én nem tagadok semmit... azaz egy szó sem igaz az egész meséből...

— Egy szó sem igaz? Jöjjön ki hát velem a temetőbe, megmutatom a sírját...

— Nem bánom, akármit tesz is ön... de engem ne zaklasson... ne zavarjon... ne öljön meg...

— Jó! Isten önnel! — szólt nyugodtan Miklós és az ajtó felé ment.

A gyáros azonban eléje ugrott és izgatottan ragadta meg karját:

— Jöjjön velem egy pillanatra a

zett a földre. Majd hirtelen mozdulattal, mint egy örült, odarohant az egyik szekrényhez, föltárta annak aczél kapuját s egymásután dobálta onnan halomba az asztalra az aranyaktól terhes zsákokat és ezres bankókból összerakott kötegeket.

— Ne kérjen uram, én mégis adok önnek pénzt... Itt van, fogadja el, kettőnkön kívül senki sem tudja meg soha... Tízezer... százezer... félmillió... egy millió... Ime, dusszaggá, nagyurra teszem önt egész életére... Ha kell, itt van két millió... három millió... Az öné ez, uram, csak ne kutassa többé, hol van Piroska...

Miklós hol a lázban örvengő embert, hol a tömérdek pénzt nézte... Szemei kápráztak... A nem várt jelenet elvakította...

A köm-

zeivé lettek általában m...

folyóiratok.

lelkes csapa

téssel szok

még inkább

szabadságh

ő országgy

deikkel, de

tüzes dalaiv

jobban tel

szépirodalom

Mind

frakció fel

eszközt arr

igazságnak

ből. Cselek

Hazánkban

naptárt, m

Németorszá

teszik ugya

mert az esz

A Pá

pest, VIII.,

ad ki külön

valamennyi

tehát két fő

másodsor

vegyítettün

minden nap

Katho

katholikus

pedig „azt

eszméinket

Ennek

kint és öss

terjesztését

Nem

Naptá

uj betűkből

készítve. V

jó olvasmán

Ez is egyik módja az apostoli tevékenységnek!

Mélyen tisztelt Olvasónk!

A könyvalaku naptárak manap éppen ugy eszközeivé lettek az eszme, az igazság, az elv terjesztésének, általában mindennemű agitációnak, mint a lapok és a folyóiratok. Az igazságoknak, az elveknek párthiveket, lelkes csapatokat szerezni nemcsak oktatással, fejtegetéssel szokás, hanem szépirodalommal, költeménnyel még inkább; például közismert tény, hogy a 48-iki szabadságharczra előkészítettek a kor nagy emberei az ő országgyűlési szónoklataikkal és népgyűlési beszédekkel, de a döntő lökést Petőfi adta meg hozzá az ő tüzés dalaival, kivált a Talpra magyarral. És mivel van jobban telítve egy jól megszerkesztett naptár, mint szépirodalommal, elbeszélésekkel és költeményekkel?

Minden politikai, társadalmi, felekezeti párt és frakció fel is használja a naptárt, mint agitációs eszközt arra, hogy az általa képviselt elvnek, eszmének, igazságnak hiveket toborozzon a nagy közönség köréből. Cselekedjünk hasonlóan mi magyar katolikusok is! Hazánkban eddig csak ellenfeleink használták fel a naptárt, mint elveik portáló szerszámját, de például Németország és Ausztria katolikusai évtizedek óta teszik ugyanezt — és hatásukkal meg tudnak elégedni, mert az eszköz jól bevált.

A Pázmáneum nyomda és irodalmi vállalat (Budapest, VIII., Köztemető-ut 8.) minden évben 20 naptárt ad ki különféle címmel, jelleggel és tartalommal, de valamennyi két fő igazságot akar és tud szolgálni, tehát két fő jellemvonást hord magán: először katolikus, másodsor: magyar nemzeti! Más párt szempontot nem vegyítettünk beléjük, de ezt a két egyetemes főirányt minden naptárban érvényesítettük!

Katolikus (szent) című naptáraink tisztára a katolikus igazságokat hirdetik; az egyéb címűek pedig „azt is” hirdetik és szolgálják. Nemzeti magyar eszméinket pedig kivétel nélkül valamennyi szolgálja!

Ennek alapján bátorkodunk t. olvasóinkat egyenként és összesen megkérni, hogy a Pázmán-naptárak terjesztését ez évben magukra vállalni sziveskedjenek.

Nem lesz nehéz földat.

Naptáraink szépek, díszes címlapjuk van, teljesen új betűkből vannak szedve, gondosan nyomtatva és kikészítve. Vaskos kötet valamennyi; a sok oldalt, bennük jó olvasmány, szép és szórakoztató elbeszélések, hasz-

nos tanácsok, utmutatások, élénk kedvderítők föltik be, mikhez járulnak a válogatott szép képek, ugy, hogy naptáraink egyrészt felülmulják a versenyczégek kiadványait, másrészt a legkényesebb izlést is kielégítik.

Könnyítendő a munkájukat, nagy kedvezményeket ajánlunk fel.

1. Minden naptárban nagy **rejtvénypályázatot** hirdetünk egy értékes — **100 koronás főnyereménnyel** és **1000** különféle, de **hasznos** és értékes tárgyból álló **nyereménnyel**.

2. Minden darab naptárunkhoz egy-egy 300—50 koronás balesetbiztosítási-kötvény van mellékelve, mely minden naptárvevőnek ingyen jut birtokába, anélkül, hogy utána bármi czimen is illetéket kellene fizetnie.

3. minthogy ezen szives jótékony gyűjtés által a viszonteladókat kikerülhetjük, naptárainkat az olvasók által szerzett egyes vevőknek **negyven százalékkal olcsóbban** adhatjuk, mint a rendes bolti ár. Tehát egy 30 krajczáros naptárt 18 krajczárért, egy 20 krajczáros naptárt 12 krajczárért.

4. Mégis minden naptárvevő ezen mód által hozzájárul a mi nagy szándékunkhoz, ahhoz t. i. hogy Páduai szent Antalnak budapesti emléktemploma 1931-re felépüljön, mert mi minden naptár árából további 10 százalékot ezen templomalapra átjuttatunk, vagyis minden darab 30 krajczáros naptár után 3 krajczárt, minden darab 20 krajczáros naptár után 2 krajczárt. A mi egyenként csak csekélység, százakban, ezekben együttvéve mégis nagyfoku jótékonyág mindnyájunk részéről.

*

Persze ily nagyfoku kedvezmények mellett csak a vételár biztosítása mellett szolgálhatunk naptárakkal; bizományba ily feltételek mellett naptárt nem adhatunk és megmaradottakat vissza nem vehetünk.

Van miben válogatni! 12 féle magyar, 4 féle német és 3 féle tót naptárt készítettünk 1909-re. Egyik szebb. mint a másik! Valamennyi dus tartalmu és válogatottan képekkel ékes.

Naptáraink a következők:

Magyar nyelvű naptárak:

1. Páduai Szent Antal Nagy Képes Naptára	---	---	---	---	---	224 oldalos, ára 60 fillér helyett	36 fillér
2. Páduai Szent Antal kis képes naptára	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
3. Lourdesi Boldogasszony nagy képes naptára	---	---	---	---	---	224 " " 60 " " "	36 " "
4. Szent József képes naptára	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
5. Szent István király nagy képes naptára	---	---	---	---	---	224 " " 60 " " "	36 " "
6. Árpádházi szent Erzsébet képes naptára	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
7. Gazdálkodók szaknap-tára (gyakorlati)	---	---	---	---	---	224 " " 60 " " "	36 " "
8. Gazdasszonyok szaknap-tára (szakácskönyvvel)	---	---	---	---	---	224 " " 60 " " "	36 " "
6. A nagy világ képes naptára	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
10. Krónikás kalendárium (förténelmi)	---	---	---	---	---	224 " " 60 " " "	36 " "
11. Rákóczy fejedelem képes naptára	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
12. 48-as naptár (függetlenségi)	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "

Német nyelvű naptárak:

14. Sankt Antonius illustrierter Volkskalender	---	---	---	---	---	208 oldalos, ára 60 fillér helyett	36 fillér
15. „Patrona Hungariae“ Marienkalender	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
16. Allewelt Bilderkalender (reich. illustr.)	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
17. Neujahrsbote, chr. illustr.-Volkskalender	---	---	---	---	---	208 " " 60 " " "	36 " "

Tót nyelvű naptárak:

18. Velky Obrazk. Kalendár Svät. Antona	---	---	---	---	---	208 oldalos, ára 60 fillér helyett	36 fillér.
19. Krestánsky Obrazkovy Kalendár	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "
20. Velkosvetsky Obrazk. Kalendár	---	---	---	---	---	112 " " 40 " " "	24 " "

A mellékelt gyűjtőiv szives felhasználását kérjük; az aláirt gyűjtőiveket azonban a naptárak postai csomagjában vissza fogjuk küldeni, hogy a gyűjtő tudhassa, ki milyen naptárt választott és annak azt átadhassa.

Minden postacsomagot bérmentesen küldünk a gyűjtő címére, úgy hogy érkezéskor a jótéví gyűjtőnek külön költsége ne támadjon. Kérjük a gyűjtőnek egész pontos és szabatos címét, nehogy a postai kézbesítés körül zavar támadjon.

Gyűjtésen kívüli megrendelés esetében elég ha a naptárnak sorszámat jelölik meg tiszta írásban, de jobb

ha a naptár nevét is kiírják és így a rendelést szabattossá teszik.

A szives közremunkálásért és igazi apostoli tevékenységért hálás köszönetet mondunk és „Isten fizesse meg!”

Őszinte tisztelettel

Pázmáneum nyomda és irodalmi vállalat

BUDAI ALADÁR szerkesztő

Budapest, VIII., Köztemető-út 8. szám.

Magának ne tessék naptárt venni, mert Ön az előfizetése értelmében karácsonyi melléklet gyanánt ingyen kapja a Magyar Néplap nagy képes naptárát 1909-re, mely külön e célra készült 320 oldal tartalommal, diszes kivitelben és eladásra nem kerül. Az előfizetés jövö évi megújítását azonban addigra kérni fogjuk.

Megrendelések a Pázmáneum 1909-ik évi naptáaira.

	A megrendelő neve	Milyen naptárt választott	Hány darabot	Fizetett
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

A vételárból nagy naptárak után 6 fillér, kis naptárak után 4 fillér a Páduai szent Antal budapesti emléktáplómjának javára szól!

ban volt része bőségesen. Volt ugyan külön hivatalos gondolája: a patriárkátusé, de ebből a többi gondolás nem egyszer ugyaszólván kiemelte a népszerű főpapot, s szinte kényszerítette, hogy az övébe szálljon, úgy szerették. Az a velencei gondolás, a ki annak idején így szállította, még ma is büszke rá, bár a gondoláját azóta nem is egyszer mázolta át újra.

Érdekes kitüntetés. Az országos magyar gazdasági egyesület nemrég lemondott elnökét és az egész magyar gazdátársadalom egyik jeles vezéré, Dessewffy Aurél grófot a király a Lipót-rend nagykeresztjével tüntette ki. És pedig tisztán azért, mert a magyar közgazdaság terén oly sok érdemet fejtett ki. Érdekes ez a kitüntetés azért, mert eddig a Lipót-rend nagykeresztjét csakis az kapta, a ki legalább miniszterelnök volt és úgy szerzett érdemeket.

A beszttercezi színház leégett. Beszttercebányán vasárnap délután veszedelmes tűz volt, a mely elhamvasztotta a mult század harminczas éveiben épült városi színházat, a hol épen Mezey Kálmán szinigazgató tartott előadást társulatával. A tűz egy cselédeleány gondatlanságából keletkezett. A szintársulat tagjai éppen délutáni előadásra készültek. Szerencse, hogy a tűz az előadás előtt ütött ki, mert a katasztrófa elől menekülők között a legvégzetesebb szerencsétlenség történhetett volna. A tűzoltóság, a katonaság és a közönség is megtett mindent, hogy a színházat megmentse a pusztulástól, de a tűz lokalizálása teljes lehetetlen volt. A színházból majdnem mindent kimentettek.

Bűnhődés. Maroshévízen a csendőrjárat megtudta, hogy Preik Nikita oláh paraszt több társával az urbéresék tiltott erdejéből fát vitt haza. Az őrjárat a nyomozás során Preik udvarára ment, a hol ez több társával fejszével és vasvillával támadt a csendőrökre. Az őrmester védekezés közben lőtt és Preik Nikita holtan terült el a földön. A többi támadót, szintén letartóztatták.

Öngyilkos gyilkos. Kistelek községben négy évvel ezelőtt Törköly László földesgazda meggyilkolta szeretője segítségével ennek férjét, Simon Lajost. A vizsgálat során Pénteken alig ért a sir közelébe, hirtelen összeesett s meghalt. A rendőr-

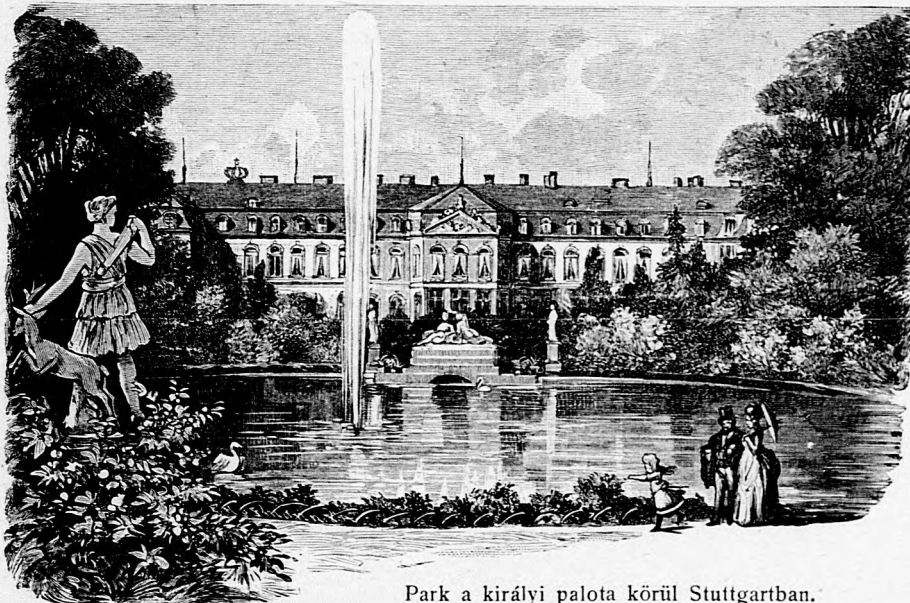
a büntett nem bizonyult Törkölyre és szeretőjére, a kik egybekeltek, azonban állandóan czivakodtak egymással. Törköly a mult hónap végén bejött a szegedi ügyészségre, hol önmagát és feleségét följelentette, azonban följelentését másnap visszavonta. Azt állította, hogy részeg volt s hogy vallomása nem igaz. A bíróság erre mindkettőt bizonyíték hiányában ismét szabadon eresztette. Törkölyt azóta lelkiismerete annyira bántotta, hogy a héten először feleségét, majd azután magát szurta szíven. Mindketten meghaltak.

Magyarosító honvédparancsnokság. Végre megmozdult a katonaság is. Eljen. A horvátországi honvéd csapatparancsnokság elrendelte, hogy a jövőben azok a

mi annyira felbőszítette, hogy agyonverte. Gorzát letartóztatták.

Agyonszurt komédiás. Gölniczbányán a piac téren czirkusz ütötte föl sátorát. A czirkusz tagja volt egy Piontek Lajos nevű komédiás is, aki több fiatal legénynyel összeszólalkozott. A legények nekimentek a komédiásnak és több késszurással megölték. A gyilkosokat letartóztatták.

Halálos szállás. A bécsi kath. legényegyesület épületében két oroszországi katolikus pap, akik ott egy éjjelre megszálltak, az éj folyamán gázömlés következtében megfuladtak. Az egyik pap, akinek neve Raysacher Péter, Görzbe akart utazni, hogy súlyos betegségére gyógyulást

Park a királyi palota körül Stuttgartban.

horvát-szlavonországi helyiségnek, amelyeknek magyar elnevezésük is van, magyar nyelven neveztesse, így például Zagreb Zágrábnak, Osjek Eszéknek, Karlovic Karlóczának mondassék. Persze a horvátoknak ez nem tetszik. Sebaj. Megvan a jó példa, csak követni kellene tovább is.

Holtra zuzott fékező. A hivatás újabb áldozata. Bozsics Vincze vasuti segédfékező a puntofrankói állomáson tolatás közben két vagon ütközői közé került, amelyek mellett összezúzták. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

Agyonverte a feleségét. Nagyváradról jelentik nekünk, hogy Gorza Demeter bérkocsistulajdonos kantárszárral agyonverte a feleségét. Az asszony iszákos volt és férje a héten is ittasan találta, a

keressen; a másik pap, akinek a nevét nem tudják, egy svájci miszsióval volt megbizva.

Veszedelmes utonálló. Moldován György és Nyárádi Mihály pókai emberek szekéren hazafelé tartottak Marosvásárhelyről. Sárpatak községnél két legény megtámadta a szekeret, Moldovánt a kocsiról lehuzva, összeszurkálták, majd a segítségére siető Nyárádira támadtak, megverték és késszurással megsebesítették. *Moldován belehalt sebeibe. Nyárádi sebei halálosak.*

Meghasadt a szive. Egy fővárosi magánzónő, Szilasy Ferenczné nemrégén temette el egyetlen fiát. A csapás annyira leverte a szerencsétlen asszonyt, hogy nem talált vigasztalást. Nap-nap után kiment a temetőbe és fia sirján zokogott sokáig.

orvos véleménye szerint a boldogtalan asszonyt a bánat ölte meg.

Félmillió lopás. A hamburgi Hof-szállóban az irodában lévő pénzeszékereyből elloptak négyszázezer korona értékű ékszert és értékpapírost. Ez a vagyon két előkelő hölgyé volt, a ki a szállóban lakott s a kik ékszereiket és értékpapírokat megőrzés végett adták át az irodának.

A dinamitos ország. Madridból táviratozzák: A polgári kormányzó palotájának kapujában egy ládát találtak, a melyben husz csomag dinamit volt. — Barcelonából jelentik: A marques Duroj utczában egy vasdedény fölrobbant. Senki sem sérült meg. — Mind a két helyen anarkisták akartak merényletet elkövetni.

Rablótámadás egy orosz posta ellen. Kotin közelében nyolcz rabló megtámadta az oroszországi postát és 79.700 rubelt elrabolt. A kocsi és egy katonát megöltek, három katonát megsebesítettek.

A Brázay-féle sósorszesz nem tévesztendő össze a legújabbán lábrakapott utánzatokkal.

Szép és hasznos, csinos és czélszerű dolog, minden háztartásban bevalik az a fali szőnyeg és ágyhoz való falvédő szőnyeg, melyet mai lapunk hirdetési rovatában talál t. olvasónk. Különösen a nedves falu lakásokban, de általában a téli hideg ellen oltalmat nyújt és védi az egészséget. Ara olcsóra van szabva, míg a készlet tart. Mintai díszesek és izlések, minőségét tartósság jellemzi. Julius Hojtasch czégét melegen ajánlhatjuk. Göding, No. 308. (Morvaország).

Stuttgart.

Hohenberg Zsófia hercegnőnek, Ferencz Ferdinánd trónörökös feleségének születési helye: Stuttgart. De nevezetes ez a hely azért is, mert Európa legszebb városa. Büszke lehet reá Németország. József főhercegünk édesanyja is itt látta meg legelőször a napvilágot.

Stuttgart Württemberg tartomány székesfővárosa s két folyó, a Neckar és Nessenbach összefolyásánál fekszik.

szik. Közel kétszázezer lakossal bir, akik nagyobbbrészt iparral foglalkoznak.

Mai képeink a gyönyörű város néhány részletét mutatják be. Legközelebbi számaink valamelyikében is bemutatunk néhányat. Első képünk az 1870—71-iki porosz-francia háboruban elesett német harcosok emlékét ábrázolja. A második a nevezetes alapítványi templomot, a mely gót stílusú és a württembergi grófok emlékműveit foglalja magában.

A nevezetes királyi palota 1746-tól 1807-ig épült és 360 szobája van. Egyike a legszebb és legkisebb fekvésű épületeknek. A Városliget legdíszesebb pontján épült a műegyetem, amelyet 1829-ben építettek és 500 hallgató befogadására alkalmas. A városi könyvtár egyik legfontosabb kulturintézmény s több mint ötszázezer régi nagybecsű művet tartalmaz.

Eme néhány képből is meggyőződést szerezhetünk ennek a világvárosnak szépségéről és műveltségéről.

A kis erények.

Irta *Robert J.*, kanonok Páduában.

I.

Szalézi Szent Ferencz említi írásaiban többször a kis erényeket, miknek gyakorlását különösen a katolikusok lelkére köti. Ez indított engem arra, hogy felőlük behatóbban értekezsem a Magyar Néplap olvasói szives figyelmébe. Megkísérlem, hogy egyszerűen és az igazságnak megfelelően ismertessem az ugynevezett kisebb erények lényegét, mik nem talán csak a rendi életben, hanem minden embernek, kivált a családban fölülte helyén vannak, de általában szükségesek, mikor emberek egymás közt és hasonlókkal érintkeznek.

II.

Mik legyenek e kisebb erények? Ó, fölülte számosak és én példának okáért csak keveset számlálok itt elő; kisebb erények ime: bizonyos elnézés a mások hibái iránt, anélkül, hogy magunk számára hasonló elnézést követelnénk, vagy jóságos és szeretetteljes takargatása mások hibáinak, miknek feltárására pedig szinte ösztökél bennünket, az emberi gyarlóság; vagy ama bizonyos részvétel a mások bajában és örömeiben, melylyel annyira érezzük azokat, mintha minket érintenének; vagy ama simulékonyság, melylyel alkalmazkodni tudunk egy társunk akaratahoz és kívánságához és melylyel adózunk neki irigység nélkül elismeréssel; vagy ama gyöngédség, melylyel teljesítjük társunk vágyát és megtakarítjuk neki a kéreccsel, könyörgéssel járó megalázkodást; vagy ama igazi jószívűség, mely által mindenkor megteszszük embertársunkért, amit tehetünk és ha nincs módunkban segítségére lenni, akkor is legalább a jó szándék megvan hozzá; ama csöndes, egyenletes barátság, mely nem látja az unalmat, mikor tolakodó vagy hosszadalmas előadású vendég jön, avagy mikor olyas dolgot tanítgat nekünk valaki, amit mi sokkal jobban értünk; vagy ama igazi udvariasság, mely valódi keresztényi szeretetreméltóság gyakorlására képesít, anélkül, hogy a világiások képmutató alakoskodását utánoznók.

Ezek és ehhez hasonló százak alkotják a kis erények csoportját, miknek hasznáról és czélszerűségéről essék itt pár szó. Rövid nevükön írva, mondhatjuk, hogy kisebb erények a barátságosság, az elnézés, az egyszerűség, a szelidség, a szeretetreméltóság nemcsak szóban és szolgálatban, hanem még a pillantásban is. Ó, szinte fölösleges, hogy

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a **Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest V., Géza-utca 2.** (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a **közép és kisbirtokoson** segítsen. Ezért **kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad.** A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönkörről teendő ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékeig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül **készpénzben fizettetik ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szivesen ad felvilágosítást.**

ezek kedvességéről és czélszerűségéről sok szót vesztegessenek; már nevéük ajánlja őket eléggé. És megvallom, hogy mikor írok róluk, szinte épülök. Hasonló kivánsággal bocsátom irásomat a kedves olvasók elé.

III.

Hasznukról mégis annyit, hogy nélkülök szinte képzelhetetlen a társasélet; remetéknek, kik barlangokban, sűrű erdőkben laknak, állatok és madarak társaságát gyakrabban élvezik, mint emberekét, nincs rájuk oly nagy szükségük; ezek tanulják meg a bőjtölést, az önmegtagadást, a némaságot, nekik ennyi is elég. De már például a szerzetesek helyzete, akik t. i. czellákban ugyan, de egymás szomszédságában laknak, embertársra gyakran bukkannak, annál inkább a hivek, kik állandóan és szüntelenül emberek közt forgolódnak, egészen más. Ahol a hallgatás nem törvény, tehát ahol folyhat a szó, ahol pl. kenyert, sütnek, ebédet főznek, műhelyben dolgoznak, irodában ülnek, szóval ahol kölcsönösségre, együttműködésre, szó és jel közlésére utalvák az emberek, ott a kis erények hijja nyomban kiáltó lesz. Családi élet, kivált béke-szerűség, nélkülök nem állhat meg; az a kis világ, melyben mindennapi életünk elfolyódik, felfordul, ha kimaradnak a kis erények; lázongás és szomorúság üt ott tanyát és megfosztodunk mindama jóleső vigasztól, miket pedig el ne hártunk magunktól, mert különben a mindennapi keresztet hordozni nem leszünk képesek. Szerencsétlen és szánnivaló az a ház, zárda vagy család, melyből a kis erényeknek nyoma veszett. Ott szülő és gyermek, testvérek egymásközt, ur és szolga, munkatárs és főnök egyenet-

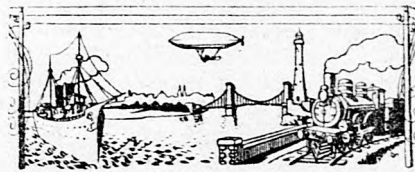
lenségben élnek és mód fölött sokat kinlódnak egymás miatt. A kis erények nélkül két vagy három asszony egy föld alatt kész pokol. Ha nem félnék, vagy valaki megró érte, leírást adnék egyik élő nagy színműíró darabjából, hol az egy család belső bajait viszi színpadra. No, mégis vázoló, mert hiszen csak nem tagadja senki, hogy vigjáték formájában is lehet maradandó igazságot hirdetni? Ama darabban egy hírneves író a hős, ki előkelő házból származott, de vagyont nem örökölt. Anyja gögös, rátartó dáma, különösen a nemesi czimerére büszke. Megnősült az író, feleséget vőn, ki sok pénzt hozott a házhoz, de az is igaz, hogy börtényes papája a vagyont mellé nem hártotta rá címert is, mert hát neki sem volt. Közös fedél alá és közös konyhára jut ez a két asszony a két ellenkező pólusról. Ha volna köztük szeretet, az áthidalna mindent és eltüntetné a különbségek utolsó nyomát is; de ha ez nincs! legalább volnának a kis erények, melyek aztán átsegítenék őket a gödrökön, buccákön. Ám mert ezek sincsenek, állandó felfordulás, csetepaté, pörpatvar a híres író háza, válás réme fenyeget már-már, mikor az író végezetül jobb megoldást abban talál: elválasztja a két asszonyt. Az anyós felköltözik a második emeletre, annak a lépcsőit is lebontják, helyette a ház tulsó végében újat építenek, de sőt üvegburkolattal választják el a két lakást egymástól az udvar felől és a két asszony attól fogva még az utcán is kitér egymásnak, hogy az ilyen drágán biztosított béke valahogyan léket ne kapjon.

Ha levonjuk ebből a kis vázlatból, ami levonandó, vagyis a tulzásokot, ó sajnos, sok-sok ház lakói számára

fel kellene írni jelmondatul az oromra szent Pálnak egyik mondását: „Supportantes in vicem!“ (Ephes. VI. 2.) vagyis: férjete meg egymásközt, türiete meg egymást!

Mert a kis erények hijja sok családi botránynak, felfordulásnak, gyűlölségnek okozója lehet. Aki, a világtörténelemben jártas, tudja, mily sokszor volt kicsiny dolog nagynak az okozója és hogy a nagy tüzekeket is legtöbbször egyetlen parányi szikra okozta. Hányszor ojtott döntő befolyású államférfiak szívébe mérhetlen gyűlöletet, hogy elhagyták vagy kisebbre fogták a címét? egy pár keztyűt, hogy kellő időben elajándékoztak és hogy egy csésze teát nagyon rossz időben kiloccsantottak, e két esemény befolyásolta a XXIII. évszázad történelmét. És a mult század legvéresebb háboruját mi indította meg? bizony egy főrangú hölgygel szemben elkövetett figyelmetlenség.

(Folytatjuk.)

NÉPEK, NEMZETEK.

Rablógyilkosság Galicziában.
A lengyelzsidók főfészkeiben, Janovkában egy nagy vendéglő falába ismeretlen tettesek lyukat furtak és ezen keresztül behatoltak a vendéglő helyiségeibe. Itt megfojtották Bachnert, a pénztárost, azután Richter vendéglős szobájába hatoltak be s baltacsapásokkal úgy őt, mint feleségét és leányát súlyosan megsebesítették, ugyanarra, hogy fölépülésében nem biznak. A rablók ezután kifosztották a vendéglőt és az éj leple alatt elmenekültek. Bachner reggelre meghalt, a családot vértócsákban találták.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak,

Raktár: II. Lánchíd-u. 4.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczéhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

művészek stb. szállítója

Gyár: II., Öntőház-u 2.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Tíz ember veszedelme. A franciaországi Bordeaux és Cette között, Grisolesnél kisiklott a vonat. Tíz utas meghalt, köztük a territoriális hadsereg több katonája; azonkívül számos katona és polgárember megsebesült.

Angolok a magyar gazdaságról. Egy angol lap, a Morning Post hosszú cikket közöl, mely a magyar lótenyésztéssel, a gazdasági szakoktatással és a munkáviszonyokkal foglalkozik. Lótenyésztésünkre azt mondja, hogy a mi a nyerges lovat illeti, Magyarországban nincs más országtól tanulni valója. Az igásló tekintetében jónak mondja azt a mutatkozó irányt, hogy a lassu ökröt sok gazdaság hidegvérű lóval igyekszik helyettesíteni. Gazdasági termékeink közül különösen a bort emeli ki. Gazdasági szakoktatási intézményeink közül a gazdasági ismétlő iskolákat tartja a legfigyelemreméltóbbaknak. A vadászterdei erdőőri iskolának hosszabb tért szentel és nagyon elismerőleg szól az ottani faiskoláról és az iskola tanító eszközeiről. Az állatorvosi főiskolának gyűjteményeit és tejvizsgáló laboratóriumát emeli ki. A mezőgazdasági muzeumról azt mondja, hogy több mint muzeum, több mint oktató intézet. Állandó összefoglalása az Magyarország egész gazdasági életének. A gazdasági munkások érdekében tett újabb szociális törvényhozási intézkedések ismertetésének külön címet szentel. Külön kiemeli a birtokosok újabb kötelezettségét gazdasági cselédjeik gyermekeinek iskoláztatása, beteg családtagjainak gyógyíttatása és egészséges lakásadása tekintetében. A magyar mezőgazdaságról szóló elismerést értékesíti az, hogy olyan lapban jelent meg, a mely rólunk soha sem szokott barátságosan írni.

Hajókatasztrófák. A japáni partok mentén egy személyszállító hajó, név szerint a japán Taish-gőzös a nagy viharban Ituru-sziget közelében elsüllyedt. 150 ember a vízbe fullt. — A legsúlyosabb katasztrófa, a melynek alkalmával kétszáz ember fullt a vízbe Amoy és Tungau kikötők között történt. Egy gőzös, melynek nevét a távirat nem említi, pénteken este a nyílt tengeren elsüllyedt. Négyszáz utasnak sikerült megmenekülni. — Németországból is nagy hajószerecsétlenségről érkezik hír. Az Archimedes nevű tengeri gőzös zátonyra jutott és összetört. Az

Archimedes pénteken indult el Stettinből nagy farakománnyal. Éjjel irtózatos hóvihár érte utól a hajót. A zátonyra jutott hajót szombaton vették észre és kevéssel utóbb egy mentőcsónak érkezett a partra. A megmenekült utasok elbeszélték, hogy a borzasztó viharban a hajó léket kapott és a behatoló víz eloltotta a tüzet. Ennélfogva a hajógép felmondta a szolgálatot és nemsokára zátonyra került. Újabb jelentések szerint az Archimedes teljesen összezuzódott és elsüllyedt. A kapitány, a kormányos és nyolcz matróz életét vesztette a hullámokban. Egy matróznak és egy kuktának a holttestét szombaton kifogták a tengerből. — A görög partok közelében a Schelde nevű belga gőzös, a mely hadiszereket szállított, Ravenna és Konstantinápoly között, husz mérföldnyire a görög partoktól, elsüllyedt. A legénység kilencz ember kivételével, megmenekült.

Orosz haramiák Dánországbán. Hét orosz emberből álló rablóbanda Koppenhága közelében benyomult éjnek idején egy birtokba és tulajdonosát meggyilkolta, feleségét megsebesítette és a házat kirabolta. Az egyik rabló azt kiáltotta: Anarkisták vagyunk és pénzt akarunk! Ezután a birtokost egy székre kötözték és revolverrel és késsel megölték. A rablókat nyomozzák.

Negyedmilliomos sikkasztás. A dél-tiroli Ponáróban a Banca Romana fióktelepének igazgatóját negyedmillió korona elsikkasztása miatt letartóztatták.

Gyilkos bankrabló. Egy ember vakmerő rablást kísérelt meg egy londoni banküzletben. A helyiségben levőket törrel támadta meg s három embert megsebesített. A rablót nagy küzdelemmel lefegyverezték és elfogták. Macdonaldnak hívják. A sebesültek közül Schlitte bankháztulajdonos meghalt.

Asszony a polgármester. Angliában történt meg az a különös eset, hogy egy városban az ottani összes férfiak között nem akadt egy sem, a ki tudásban, energiában, bölcsességben, népszerűségben mérkőzni tudott volna egy asszonynyal. A női polgármester Garret asszony, a kit a suffolki grófságban levő Aldeburgh városban választottak meg. A városházának a tanácssterme zsufova volt s az utcán is nagy népsokaság tolongott. A gyűlést a nyugalomba vonuló polgármester nyitotta

meg, a ki elmondván bucsuszavait, maga ajánlotta a legmelegebben utódául Garret asszonyt. A gyűlés hallgatott rá és megválasztotta. Garret asszony egyszerű, de elegáns fekete ruhában jelent meg. A szószerkekre lépve, azt a reményét fejezte ki, hogy a tanácsnak soha sem kell majd megbánnia, hogy asszonyt választott a város polgármesterévé.

Pál gazda és Levente.

— Beszélgetnek a hétről. —

— Khönjü mogának, herr fon Phál gozdo.

— Már miért, Levente ur?

— Nü mert hodj vosárnap sok piheni magát.

— Hagyjuk csak el, Mi izzadunk, dolgozunk hat napon át, de maga, mint minden zsidó, két hetet pihen minden héten.

— Mboh! Hát okkor mibül élünk?

— Abból, a mit a magyar ember bőréből lehuznak. Tudja, én megmondom, ugy a hogy van.

— Forcsa emberek vonnok moguk, mogyorok. Moguk előtte nem thodja az ember mogát khibeszélni. Mi lesz okkor, ho megkopják oz o válosztói jug.

— Ne beszéljünk erről se, most. Látja, hogy a magyart evvel is csak becsapták. Én harmincz éve művelem itt a földet, itt dolgozott a kenyerért apám, nagyapám, sok-sok ősöm. Nekem mégis csak egy szavazat jut, magának meg három. Pedig ugy emlékszem, maga csak tizenhárom éve van itt.

— Nü, de oz enjim pénze komoitoibul megvehetek o mogo birtokja százsoroson.

— Igaz, igaz, de ugy-e, mikor Galicziából ide jött rongyosan, egy batyuval a hóna alatt, akkor bezzeg, még két garassal sem igen henczeghetett. Belőlünk gazdagodott meg. A mi zsirunkon szedte össze magát.

Mert a magyar jó bolond fejős tén, ha egy jó szót szólnak hozzá. Hol lenne most maga a balyu rongyával, ha mi nem lettünk volna. Héj, Levente! Vallja csak be őszintén, hogy forró vizet érdemelne, nem hármias választói jogot.

— Nu, nü! Phá mogánok Phál gozdo. Medjek, szolodok innét, mert mogok előtt nem lehet a dolgokat félre beszélni. Mogokon nem fug semmi raffináció. Ájváj! Medjek, szolodok. Szent Rebach, ne hodj el!

A fészekből.

Mielőtt én reggel dolgom után mennék, Ahová parancsol, int a kötelesség, Bucsuókók nélkül oly nehéz elválnom Kis gyermekeimtől s töled, életpárom.

Olyan az én csókom, olyan bucsuzásom És a mindennapi jó tanácsadásom, Mintha csak töletek örökre elválnék; Mintha csak hozzátok vissza se találják.

Am ha még nyugodtok az álom hó karján Édes álmotokat ahogy is zavarnám! Nyoszolyátok mellett lábujjhegyen állok S rebegem: Istenem, tekints le reájok!

Órizd őket, Uram, esdekelve kérlek, Hogy mire fáradtan vissza, haza térek. Ne borítsák gyászba sötét felhők, vészek, Örömmöm tanyája legyen a kis fészek!

Karem.

Lilike hőstettje.

Ozsonnai vedéget várt a mama és annak alkalmából tálban gyümölcsöt, almát, körtét, szilvát és szőlőt tett az asztalra. Látván Lili a rámosolygó gyümölcsöt, felgerjedt az étvágya és kérdést tön anyjához: »szabadna kevéske szilvát, szőlőt!?« Jó anyja feleli: »Nem most, lánykám, majd este, mikor a vendégek már elmentek, adok neked is.« Oly soká hogy várjon, nagyon nehezére esett Lilinek. Anyja tett-vett a konyhában, szobában, egyszer csak mit kell látnia? bizony, kis leánya felnyulkál az asztal felé és szed a tálból... a kísértés erős volt... Lili áthágta a tilalmat és megszegte a törvényt. Anyját annyira meglepte a lányától szokatlan eljárás, hogy hirtelenében szólni nem tudott, keresett a szavak közt, mikkel a rászolgált leczkéztetést bevezesse. Azonban még valamit kellett elsőbb látnia. Azt ugyanis, hogy a kis lány

visszaoson a tett színhelyére... talán, hogy újból szedjen a fálból?... ó nem, hiszen még köztőjében van a gyümölcs és lám, visszarakja szépen a tálba, hogy meg se lássék, nyom se mutassa az ő bűnét. Szem se hiányzott abból. Még se vett rajta végleges diadalt a csábítás, a kísértés! Hős volt az a kis leány. Ingadozott, hajlott is a rosszra, de el nem bukott, mert erkölcsi érzése mégis erősebb volt, mint az iny csiklandozása, mint a szemek és száj kívánsvga. Mert, igen is, van a bűnös utról visszatérés, hacsak ember lelke küzd a gonosz sugalatok ellen. Lili anyja mindvégig hang nélkül szemlélte lánya lelki esetjét; örült a hősiek megtérésnek, nem róttta meg a pillanatnyi eltvelyedése miatt és ezt helyesen tette. Bocsánat, sőt elismerés méltán illeti meg a hősi kis leányt.

KÖZGAZDASÁG.

Nemzetközi tejkiallítás nyílik meg a jövő évi június hó 6-tól 10-ig Budapesten, az akkor rendezendő negyedik nemzetközi tejgazdasági kongresszussal kapcsolatosan. A kiállítás három főcsoportra oszlik: I. Tejgazdasági termékek. II. Tejgazdasági gépek és eszközök. III. Tejgazdasági tudományos kísérleti csoport. A bejelentési határidő 1909. évi február hó 1. A szokásos szállítási és vámkedvezményeket a bizottság ki fogja eszközölni, kivételes esetekben pedig a térdijfizetés kötelezettsége alól teljes fölmentést is adhat. A kiállításon a tejkészítési termékek, a legújabb tejkészítési gépek és eszközök lesznek bemutatva.

Közös takarmánycsarnok. A siménfalvi (Udvarhelymegye) gazdakör közös takarmánycsarnokot állít fel. Ilyen takarmánycsarnok Erdélyben még sehol sincs s valóban fontos és áldásos dolog. A gazdakör tagjai tágas, nagy kőházat építenek, ebben benzinmotort helyeznek el és szecskavágót, darálót, tengeriszárítót, favágó-fűrész és később

gyapjútépő- és fésülő masinát állítanak be. A gazdakör tagjai ott egy pár fillérért szecskázzák föl a tengeriszárát, szalmát, a mit eddig kézíerővel nehezen tudtak végezni.

A sertésvész elhárítása. Egy magyar sertésállományban, mely előző időben 52% veszteséget szenvedett sertésvész folytán, Trattner állatorvos próbát tett a mésvizvel való fertőtlenítéssel és pedig oly sikerrel, hogy érdemes az egész eljárást itt szóba hozni. A mintegy 500 liter vizet kitevő fürdőbe elkevert, illetőleg feloldott 10 kg. oltott meszet s hogy a sertéseket e meszes fürdő felkeresésére kényszerítse, a fürdő közepén elhelyezett egy ivóvízzel töltött, szilárdan álló edényt. A sertések szomjtól úzve kénytelenek voltak a hasig érő mésvizben gázolni mindannyiszor, ahányszor inni akartak, ekként dezinficiálván testüket s kivált végtagjaikat. Kapcsolatba hozta nevezett állatorvos ez eljárást a betegeknek az egészségesektől való elkülönítésével s az ólak egész belső berendezésének, nemkülönben mésvizrel való kimeszeltetésével. E kezelésre csakhamar kedvező fordulat állott be a vész lefolyásában és kimenetelében. Egyszerű és olcsó védekezési mód ez, érdemes megpróbálni.

A burgonyáról. A burgonya olyan növényünk, a melyik elég jól terem, ha egymásután többször ültetjük is, ugyanazon a földön. Csak egy feltételt kíván, hogy mindannyiszor trágyát kapjon. Elegendő a fészek trágyázás is, a fő az, hogy káliban gazdag trágyát alkalmazzunk. E végből a legcélszerűbb a műtrágya, a melyet könnyen lehet a fészekbe alkalmazni. Erre a célra a faluhoz közel fekvő földek használhatók, már csak azért is, hogy a megmunkálása és hazaszállítása miatt ne kellessék messze utat megtenniünk. Egy német gazda 5-ször egymásután nagyban termesztett burgonyát, a miért „Burgonya királynak“ nevezték el. Az utolsó évben 1907-ben, a mely év pedig Németországban is egyike volt a legrosszabb éveknél, mégis hektáronként 448 mm. burgonyát szedett ki. Egy hektár körülbelül két magyar holdnak a 1200 □-ól felel meg. Hol vagyunk a mi 40—50 mm.-ás országos átlagunkkal kat. holdanként a németországi termelő mögött? Pedig a mi földünk mennyivel jobb amakénál!

Terjesszék a „Magyar Néplap“-ot.

Tyukok télen.

Irta Bem Lajos.

Az állattenyésztés egyikét azon fontos mezőgazdasági ágazatoknak képezi, a melyik szaktudással párosult szorgalommal biztos és állandó jövedelmet nyújt.

Az alapos szaktudás lehetővé teszi a gazdának, hogy alkalmazkodhassék az adott viszonyokhoz és magaslatára állva helyzetének, azt teljes egészében hasznára fordítsa.

Hazánk mezőgazdasági állam, mennyit és mily elsőrendű anyagot termelhetne, ha gazdáink tudásukkal párosult szorgalommal látnának a termeléshez.

Jelen alkalommal tapasztalataim alapján vázolom a tyukok tartásának jövedelmező voltát. A jövő feladata észszerűen, józanul követni a helyes irányt és kihasználni, a mit a munka és gondos kezek teremtettek.

S ezen munka épp oly nehéz, fáradságos, mint maga a tenyésztés. Bizonyítja azon körülmény, hogy téli időben, midőn a tojás legdrágább, alig van belőle eladó, s ez érthető is, mivel sem korukat illetőleg nincsenek megválasztva helyesen, sem takarmányuk nem megfelelő. Az ól is sokszor hideg.

A közönséges és keresztezett tyukok 6—7 hónapos korukban érik el azt a kort, a mikor a tojástartóban elhelyezett peték kifejlődnek s onnan leválva szolgáltatják a tojást.

Azonban az első alkalomkor 3, kivételes esetben 10 darabnál ritkán rak le több tojást a jércze.

Ezt követi 6—8 hetes időköz, a melyekben pihen és azután ismét tojik körülbelül 40—50 darabot. E jelenség után már kotlás is mutatkozhatik, avagy ismét pihenés, ekkor már a tyuk tulajdonságát öleli fel a jércze.

E jelenségig 11—12 hónapot kell a jérczének betölteni.

Ismertetve van tehát, hogy életének első évében milyen magatartást tanúsít a tyuk és ezt is hasznunkra kell fordítani oly módon, hogy azok hagyandók meg tenyésztésre, a melyek a márcziusi keltésből származnak. Ezen ivadék első tojásait szeptember hóban rakja le, azután két hónapot pihenve, ha okszerűen lesz tartva, decemberben kezdi el fő tojásrakását.

Oly időben tehát, midőn még a két-három évet betöltött tyukok vedlés miatt alig kezdenek tojni, a tojások ára pedig a legmagasabb. Ezáltal 40—60 tojást számítva egy jérczére á 6 fillérrel, deczembertől február végéig 3 korona 60 fillért

jövedelmezhet. De többet is, mivel a 6 fillérnyi ár alacsony.

De sajnos, az életben még sincs így, mivel a gazdaasszonyok rendszerint az első kelés ivadékait kirántani való árunak értékesítik, a pillanatra nagyobb jövedelem elérhetése végett. Tenyésztésre maradnak a második, harmadik kelésből származók. Természetes, hogy a májusi, júniusi, esetleg későbbi kelésből származó csirkék csak a meleg tavaszon, legjobb esetben márcziusban kezdenek tojni, a midőn is ugyanazon takarmányt fogyasztott tyukok után, 4—5 fillérrel számilva a tojásokat, a nyersbevétel legjobb esetben 3·6 koronával szemben 2—3 korona lesz csak.

Nem elég azonban a tojástermelés maximumának elérhetése végett a korszerű helyes megválogatása a tyukoknak olyképpen, hogy megahgyatnak a legkorábbi kelésből származó jérczék, továbbá a két-három éves tyukok. Ami teljes biztonsággal csak akkor vihető keresztül, ha azok lábgyűrűzve lesznek, avagy ha évente — 4 éven át — mindig a láb másik, másik körme lesz eltávolítva, levágva.

E nagyfontosságú eljárás mellett az eredmény teljesen kielégítő csakis akkor lesz, ha azoknak takarmányozása olyan, mint azt a tyukok életviszonya megkívánja.

A tyukok takarmányozásánál kiindulok a természetes és szabadban fellelhető tápanyagok által elért eredményből. A tyukfélék temérdek rovar és apróbb magvak fogyasztása mellett a nedvdus takarmányokat épp oly szívesen keresik fel, mint a legkedvenczebb rovarfélésegeket.

Tavaszzsal, a mint a fü zöldül és itt-ott mutatkozik csibehur is, azoknak a tyukoknak, a melyek csak szemet kaptak egész télen át, első dolguk ezt felkeresni és mohón naphosszat azt fogyasztani. Eredményképpen felemlítem, hogy következménye a nedvdus takarmányfélék felvételének a tojástermelés fokozása lesz.

E jelenséget kell minden olyan tyukászatba bevinni, hol a tojástermelés a főczél, mert télen hideg, zord idő mellett csak akkor lesz kielégítő a tojásproduktum, feltételezve meleg ólat, ha a tyukok langy melegen nedvdus takarmányozásban is részesülnek.

Következő eljárást követtem a legjobb eredmény mellett.

Hideg esős idők, majd a fagyok beálltával a tyukok a következő takarmányozásban részesültek: reggel kieresztés után vályukba lett elhelyezve langymeleg állapotban dara-

bonként és fejenként 0·1 kg. főtt burgonya, összekeverve 0·1 kg. árpa, ocsu avagy korpával. Délután két óra körül ismét ilyen takarmányt kaptak a tyukok, de csak felerészben s utána 0·1 kg. vegyes szemes eledelt. Ennek a keveréknek a leghidegebb idő alatt tulnyomó része tengeri és fokozatosan a hideg szünetelésével az ocsu, árpa, zab és másféle magvak adattak tengeri helyett. Éjjelre azért ajánlom inkább a szemes terménynek adását, mivel az éjjel hosszú, több idő marad az emésztésre és az állat nem éhezik így ki oly nagyon reggelig, ideje meg elég a szemes termények megemésztésére. Ezen eljárással a tyuk meleg és vizdus takarmány mellett, annak felvételével, hőt és vizet nyer, miáltal emésztése könnyebb lesz, tojástermelése meg a legmagasabb fokra lép, feltételezve meleg ól mellett enyhe, szélmentes, száraz udvart, esetleg egy nagyobb közeli friss trágyatelepet, hol a tyukok a nappalt töltik.

Budapesti piaczi

Liszt. Nullás 38.80, egyes 38.—, kettes 37.20, hármas 36.40, négyes 35.60, ötös 34.40, hatos 33.20, hetes 30.70, nyolczas 16.80, F. 12.80, G. 12.80.

Buza ára e héten emelkedett.

	Minőség	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	78	25.—	25.45
	79	25.25	25.70
	80	25.40	25.80
Fejérmegyei	78	24.80	25.10
	79	24.05	25.45
	80	25.20	25.55
Pestvidéki	77	24.80	25.10
	78	24.90	25.20
	79	25.15	25.55
Bánsági	78	24.95	25.30
	79	25.20	25.60
	80	25.35	25.70
Bácskai	78	25.—	25.43
	79	25.25	25.70
	80	25.40	25.80
Rozs I. rendű	20.15	—	20.20
„ középrend.	20.05	—	20.10
Árpa takarm. I.	16.05	—	16.20
„ „ II.	15.70	—	15.95
Köles	13.75	—	14.—
Zab I. rendű . .	16.65	—	17.—
„ II. „	16.10	—	16.45
Tengeri (belső)	13.80	—	14.40
Káposztarepcze	uj —.—	—	—

Burgonya sárga 7.40—8.40 korona, rózsá ujj 7.60—8.— korona métermázsája, fehér 6.——6.40. Hagyma ötven kilós zsákokban 10.——11.— korona. Réti széna 7.60—10.— korona. Muhar 8.——10.40 korona. Zsupszalma 6.40—.— korona. Alom 5.20—.— korona métermázsája.

Disznózsir 1.30—1.50 korona. Szalonna 1.24—1.48 korona. Háj 1.32—1.36 korona kilója. Füstölthús 1.40—1.60 korona. Hazai sonka 1.80—2.— korona. Teavaj 1.80—2.— korona. Főzővaj 1.70—1.80 korona. Tehenturó kilója 14—20 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 104—116 korona.

A fenti árak csakis nagyban való vételknél érvényesek

Gazdálkodók utmutatója.

Belga óriás nyulak, kiváló szép, egészséges, díjazott szülők, télen nyáron külöklakban tartva, tehát edzett példányok, állandóan eladók: két hónapos nyulak darabja 3 korona, — három hónapos 4 korona, 4 hónapos 5 korona és 1 éves 10 korona darabonként. Fajtisztaságért és egészséges megérkezéskor szavatolok. **Zelms Vilmos,** Ujgradiska.

Nősülni óhajtó jó megjelenésű, közep-termetű, idősebb özvegy ember, a ki egyedül áll. Van egy szép háza, 16 köblös földje, szőlője, összesen 16,000 korona értékben. Szeretne házasságra lépni egy tisztességes, jóra való, magányos nővel, a ki lehet legfeljebb 55 éves s a kivel békés életet élne. A ki erre hajlandó, írjon **Sz. I. Karczag. 2217. szám** címre. Választ, kivánatra fényképet is küld az illető.

Fajbaromfi. Arany és ezüst érmekkel többször kitüntetett tenyésztőrzseimből eladók még néhány darab 4-5 hónapos kakast és jércét. **Aranyárga és fehér angol orpington,** továbbá **kendermagos amerikai plymut** fajból. Minőség és fejlettség szerint drbja 4-6-7 korona. Kezesség mellett szállíthatnak. **Zelms Vilmos** Ujgradiska.

Keresek 2 darab fias tehenet feles tartásra, elfogadok bármily lekosztolt egészséges jószágot, a mit jövő év május elsején kitűnő állapotban adok vissza.

Arad-m. u. p. Borosjenőn, Nagyrépuszta. **Csikós János,** uradalmi gazda.

Sütőmesterek figyelmébe! Zsemlemorzsa kerestetik megvételre. 15-20 métermáza. — Czim: **Daniss József, Komárom.**

Baromfitenyésztők, a kik nagyobb mennyiségben válogatott fajtájú házi szárnyasokat és nyulakat óhajtanak eladni, közölgék ezen a helyen készleteiket, czimüket és árajánlataikat.

Bernáthegyi nőtényi kutya, fajtiszta, 2 éves, 74 cm. magas, 115 cm. hosszú, jó házi és utcai nevelésű, eladó. Ugyanott **orosz spitz,** fehér, 1 éves, him, remek fajtiszta példány, eladó. **Pokorny János,** Kispest, Arpád-utca 30/a.

Mézét, tisztán pergetett akác, hárs és vegyes virágmézet, üvegekben, a ki jól és olcsón óhajt beszerezni, az forduljon az orsz. magy. méhészeti egyesülethez Budapestben.

Venni és eladni szándékozók, gazdák, háziasszonyok, a legczélszerűbben kielégíthetik minden igényüket, ha a legolcsóbb hirdetési módhoz, a Magyar Néplap-ban a **Gazdálkodók Utmutatójához** folyamodnak.

Birtokeladás.

Temesmegyében, Versechhez 10 kilométernyire, vasúti állomás mellett 30 hold 1600 öles kitűnő fekete termőföld eladó. Holdankint 700 K-ért. Közlebbi czimet a kiadóhivatal

Olcsó cseh ágytollak

5 kilóuj fosztott 12 K; fehér, pehelykőnyű 18-24 K; hófehér fosztott 30-36 K; szállítás franko utánvétellel. Csere és visszavetés a postadíj megterítésével történhetik.

SACHSEL BEWEZEK, Lobes 11 Pilsen U.p. Csehország.

Kérje ingyen

és bérmentve nagy képes főárjegyzékemet 3000 ábrával mindennemű nikkellel, ezüst- és arany órákról, valamint arany, ezüst, hangszer, acél és bőrárúkról, dohányzó-szerekről stb. eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra K 3,50
Syst. Roskopf pat. óra „ 4,—
Eredeti svájci system
Roskopf patent — „ 5,—
Bejegy. Adler Roskopf
nikkel horgony óra „ 7,—
Goldin rem. óra „Luna“
művel dupla fedellel „ 9,—
Ezüst rem. óra „Glória“
művel nyitott „ 8,40
Ezüst rem. óra dupla
fedellel — — — — — 12,50
Ezüst pánczéllánc ru-
gós gyűrűvel 15 gr. „ 2,60
Orosz tulajnikkel horg.
rem. óra Luna tüvel „10,50
Kakukóra K 8,50, ébresztő-
óra K 2,90, konyha-óra K 3,—
Schwarzweidi óra K 2,50.

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Koczkázat kizárva! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza.

Eisó oragyar Brűx.
Konrad János cs. és kir. udv. szállító
Brűx, 533. sz. (Csehország).
Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságáért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltványtelep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,** Medgyes 11. (Nagyküküllőm.)

— Tesék képes árjegyzéket kérni! — Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismert-levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Gramophon-vétel

hirdetésünkre, mely minden más kínálatot előnyök és olcsóság tekintetében messzi felülmul, újból felhívjuk az olvasók figyelmét.

Gyönyörködtet, szórakoztat és nemesít a dal!

Pázmáneum-műintézet
Budapest, VIII.,
Köztemető-ut 8.

„Szt.-Lukácsfürdő“
gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénas források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúz, köszvény, ideg-bőrbajok. Lakás, ellátás felől ki-merítő prospektust küld ingyen a

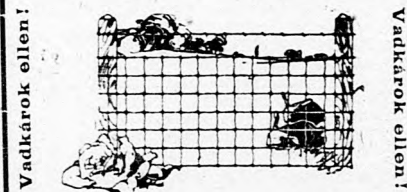
Szent-Lukácsfürdő igazgatósága.

KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvize hasznos ital **étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél.** A legtisztább és **legegészségesebb** asztali és borviv. — Hathatós **szomjcsillapító.** — Óvszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — ivántra telítésnélküli töltést is szállít a

Szt. Lukács fürdő Kútállalat Budán.

Bálmuatosan olcsó kerítések!

HAIDEKKER SÁNDOR

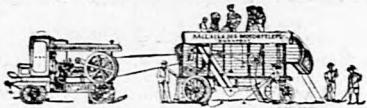
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/18. sz.
kizárólagos gyártója a világ-szabadalmazott

„Hungária“ drótfonatoknak melyek előnyeiknél fogva felülmulnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszolgálás azonnal, figyelemmel és pontosan.

„Hungária“ drótfonatok négyzetmétere 30 fill. teljebb. Díjmentes árjegyzékért forduljon fenti címhez.

A valódi Kállai-féle „Glória”

benzin-motorok és
motor-eséplők ::

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletfizetés mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégtől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE
Budapest, Nagymező-utca 43. sz.,

hol használt járgányos s gőzcseplőkészletek cserébe is vétetnek.

Szőlő-oltvány

és vesszőkről nagy képes árjegyzékemet

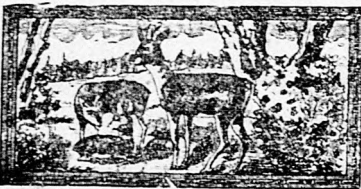
ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és gyökeres vesszőkből, a világhírű **Delaware**-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG.

A legszebb szobadisz!
Egygyár feloslása alkalmával sikerült 80.000 faliszőnyeget és 11.000 ágylót olcsón vásárolni, úgy hogy abban a helyzetben vagyok, hogy egy remek

fali szőnyeget zseniliából

mindkét oldalán egész egyforma, gyönyörű-szintartó, 100 cm széles, 200 cm hosszú gyönyörű mintákkal, u. m.: oroszlán, szarvas, özsalád, kutya, hattyu, virág és perzsamintákkal, a frt 2-80 (5 K 60 fill.) utánvétellel. Különösen ajánlható nedves lakásokba, miután ezen szőnyeg annyira vastag, hogy a nedvesség nem hatolhat át. A legszebb ágyló drbjá 80 kr. Hasonló köszönőiratokat kapok naponta felszólítás nélkül:

Tek. Hoitach J. urnak, Göding.
A faliszőnyeggel annyira meg vagyok elégedve, hogy ma már a harmadik megrendelést eszközölöm, nagy családom és kiterjedt ismeretségem valamennyier rendelést tesz nek Önnek, mert az árutól valóssággal el vannak ragadtatva. Küldjön még két faliszőnyeget a legjobb. Kiváló tisztelettel ENGEL ADOLF Budapest, V., Báthory-utca 4.

1908. márczius 2-án.
Amennyiben az áru a megrendelőnek meg nem felel, azt visszaveszem és a pénzt visszaidom. Erstes Máhr sches Warenversandhaus Julius Hoitach, Göding Nr. 304 Mähren.

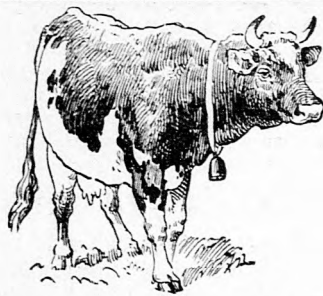
forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajtiszta anyagra.
Gyümölcsfák, disz- és kerítés-növények stb.
nemes szilvacsemetékben nagy készlet.
Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Árjegyzéket ingyen küld.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Ágyhavizelés.

Azonnali szabaduláért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor- és nem megadandó! Fényes köszönőlevelek. Orvosilag ajánlva.

„SANITAS” intézet Velburg P. 122.
Bayern.

Párisi világkiállítás 1900 „Grand Prix”

Kwizda-féle

korneuburgi állattáp-por.

Diät-szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Ára: egész doboz 1-40 K, fél doboz 70 f.
10 éven felül has nálatban számos tenyész-tőben étvágytalanság, rossz emésztés ellen.

Tehenek tejét gyarapítja és minőségben javítja. Kwizda-féle korneuburgi állattáp-por csak mellette látható védjeggyel valódi.

→ Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. →

Főraktár Budapesten Török József gyógyszer-tárában Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

Viszontelárusítóknak

legjobb üzletág a **Pázmáneum-naptárak.**
Kelendő áru! Rendkívüli kedvezmények! Olcsó ár
Tessék prospektust kérni a kiadóhivataltól.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ A LEGJOBB

Nélkülözhetetlen háziszser.

Kapható mindenütt!

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!